

PÁLL ÖDÖN

Széchenyi-tér 18.

Saját készítményű férfiruhák, télikabátok, felöltők gyermekruhák nagy választékban. — Állandó nagy posztóraktár angol, német és cseh gyártmányokban.

Üzleti telefon 889.

Posttőgyári telefon 672.

Saját szabóműhely.

Feladás szerkesztő Dr. KELEMEN ANDOR pécs-belv. plebános.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plebánia. Telefon 9-93.

Nyomatott a Dunántul Könyvkiadó és Nyomda R. T. nyomdájában Pécsen.

II. évf.

1922. jan.—febr.

I. sz.

PÉCSI KATOLIKUS TUDÓSÍTÓ

Megjelenik havonta.

Előfizetési ár egyévre 40 kor. Egyes szám ára 4 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plebánia. Telefon: 993.

TARTALOM: Hétköznapi ruhában. *Dr. Ákos Ferenc.* — Meghalt a pápa. *Dr. Sipos István.* — Miért van szükségünk az autonómiára? *Dr. Késmárky István.* — A szentek világából. *Gy. J.* — Rendíthetetlen hit. *Györkös József.* — A pécsi sz. Bertalan-kápolna története. *Szentkirályi.* — Szentírás. *Dr. Iványi János.* — Az egyház életéből. — Hirdetések.

Hétköznapi ruhában.

Szokatlan hosszú idő mult el azóta, hogy utolsó számunk megjelent. Az elmúlt idő a vajadásnak és tervezgetésnek volt ideje. Ma új alakban jelenünk meg. Egyszerűbb formák között, azt mondhatnók, hétköznapi ruhában. Eddig úgy éreztük, hogy annak a tartalomnak, amelyet adtunk, a hit igazságainak és az Egyház eseményeinek ünnepi ruha dukál. Hogy ne csak a lélek ünnepeljen, amely elmélyed a tartalomban, hanem a szem is szívesebben pihenjen meg a napi lapok göröngyös papirjai után a mi szép ízeiről oldalainkon.

De az élet másról győzött meg. Szegény, egyszerű lelkek is kérték lapunkat, akiknek anyagi ereje azt a néhány koronát sem győzi, amelyet lapunkért kérnünk kellett. De akik néhány fillért szívesen adnának. Hogy ők is megfizethessék, hogy ez a lap az övék is lehessen, azért öltözködtünk fel ilyen egyszerű ruhába. Legyen a ruha hétköznapi, a lélek ünnepelő marad az egyszerű köntös alatt is. S amint a mi lelkünk ünnepélyes csendjében születnek meg ezek a sorok, legyen olyan ünnep azok lelkében is, akik olvassák.

A megszállás alatt, mikor a szép magyar földről hozzánk még a gondolat sem jöhetett át, többet kellett adnunk, mint országunk a Tudósítók adnak. Pótolni akartuk a száműzött hitéleti folyóiratokat. De ami a közéletben történt, ami keresztény világnézetünket esetről-esetre érdekelte volna — szégyen ma is elgondolni — elhalt a tollunkban, mert mások ott elfojtották.

Ma sem akarunk politikát csinálni. Nekünk vannak értékeink, amelyek messze fölülte állnak minden politikának és politikai változatnak, amelyek igazak maradnak, ha pap ül a kultusz-miniszteri székben, vagy kiscgazda vagy liberális. A mi politikánk a kétezeréves Egyháznak politikája, amely azt keresi, hogy az evangélium szelleme érvényesüljön családban, hivatalban, az ország kormányzásában. A mi pártprogramunk az evangélium. De mivel emberi vonatkozások ezer szála köt a napi élethez, azért kell az evangéliumnak is napi politikájának lennie. Ma el fogjuk mondhatni, hogy az evangélium magaslatairól hogyan kell megítélni a város és az ország mozgalmait.

A világegyház életét nem lehet másképp élni, minthogy avval az egyházzal élünk, amely környezetünket alkotja. Nekünk Pécssett kell Róma életét élnünk. Amit az Egyház szerte a világon alkot, azt nekünk itt Pécssett kell megalkotnunk. Ami a világegyházat másutt támadja, azt nekünk itt Pécssett kell kivédnünk. Ami a világegyháznak íáj, azt nekünk Pécssett kell vele éreznünk. A nap, egytormán árasztja végtelen tüztengeréből sugarait a világmindenségbe, s mi mégis másképen érezzük fényét és melegét Pécssett, mint lenn Itáliában. De azért ugyanaz a nap, ugyanaz az Egyház fénylik és melegít utjainkon. Ennek a kétezeréves napnak egy kis sugára akar lenni a Tudósító hétköznapi ruhájában.

DR. AKOS FERENC.

Meghalt a pápa.

A Vatikán csöndes, komor folyosóján szomorú menet halad végig. A római egyház kamarás-bibornoka a kamarai papok kíséretében megrendülve halad a történelmi nevezetességű boltívek alatt s egy lefüggönyözött ablaku szobába lép be, XV. Benedek pápa betegszobájába. Ágyához lépve háromszor fenhangon szólítja: Szentséges Atya! és ugyanannyiszor kis ezüst kalapáccsal homlokát érinti. De a pápa nem felel. A pápa meghalt!

Villámgyorsan viszi szét a hírt a táviró a világ minden részébe, s nem pusztán Olaszországban vagy a román államokban, vagy Európában, de az egész földkerekségen mindenütt szinte egyszerre fekete zászlók jelennek meg az egyházi épületeken és hívek házain s hirdetik a katolikus egyház gyászát. Ó anyaszentegyház,

o sancta Mater Ecclesia! Ez is egyike azon pillanatoknak, amikor egységed, a pápaságban való betetőztetésed a rendesnél is elevebbé és tudatosabbá lesz a lélekedben, mert szinte szemünkkel látjuk, hogy egyesül a sok millió katolikus egy valamennyiüket átfogó és egy családdá összefűző érzésben, gyászban és fájdalomban.

Meghalt XV. Benedek.

A 261. volt a pápáknak sz. Péterrel kezdődő hosszu sorában. Közel két ezer éve, hogy megkezdődött e sorozat, amelynek 261. tagja halt meg most, hogy néhány nap mulva a 262. foglalja el sz. Péter székét.

Nincs a föld kerekiségén trón, amely ily régi volna, amely ily multa tekinthetne vissza, mint a pápaság. Az első pápák akkor jártak a római fórumon, amikor még nem hevert romokban, mint most, hanem aranytól és márványtól ragyogott, büszke császári paloták vették körül s oszlopos pogány templomok pompája diszítette. Mikor még Jupiternek tömjénfüsttel áldoztak s Vesta szentélyét szüzek őrizték, akkor alapítottott a pápaság, s most is fennáll, mikor a római birodalomnak, intézményeinek, légióinak, híres közigazgatásának már csak emléke él. Az egyház mellett a legrégibb állam is csak tegnapelőtti. „Ó látta kezdetét — mondja egy protestáns történetíró, Macaulay — minden kormányk és minden egyházi intézménynek, mely jelenleg a világon létezik; s nem tudjuk bizonyosan, nincs-e arra hivatva, hogy mindenkinek végét lássa. Nagy volt és tisztelt, mielőtt a szász Britanniába lépett, mielőtt a frank átment a Rhénuson, midőn még görög ékes-szólás virágzott Antiochiában, midőn bálványokat imádtak a mekkai templomban. Es talán fenn fog állani ernyedetlen erővel, midőn valami uj-seelandi utazó egy nagy pusztaság közepett a londoni hid egyik tört ivezetén foglal helyet, hogy sz. Pál romjait vázolja.”

Mi tudjuk, hogy nem t a l á n, de valóban fenn fog még akkor is állani, mert Krisztus vele van a világ végezetéig s az isteni erők történelmi megtestesülésének egyik módja a pápaság, az egyház egységének fundamentuma, elpusztíthatatlanságának biztosítéka.

És nincs a földkerekségen fejedelmi trón, mely oly tiszteltetreméltó volna, mely oly sok nagy uralkodót birna felmutatni, mint sz. Péter széke.

Katedrákon és szószékeken, könyvekben és hirlapi cikkekben a pápaság ellenségei még mindig eleget dörögnek a „rossz” pápák ellen. De a legdühösebbek sem tudnak több illyent felkutatni husz-huszonegynél. Fogadjuk el, hogy ezek valóban mind „rossz” pápák voltak, hogy ezek mind méltatlanul ültek sz. Péter székén és nem becsületet, hanem szégyent hoztak arra. De mi ez a huszonegy a többi kétszáznegyven mellett, akikben a legdázabb ellenség sem tud semmi kivetni valót fölföldözni. Egy kétszázhatvanegy tagból álló sorozatban mindössze huszonegy méltatlan,

a többi mind érdemes, jóakaratu, mely fölekvésű; nagyon sok olyan, aki erény, tudomány, jellem és önfeláldozás dolgában meszsze kimagaslik; közülük negyvenhat mint *martir* vérént ontotta a vallásért, hetvenötöt pedig mint *szenet* tisztelünk. Hol van az a dinasztia, mely csak ilyen kevés számú méltatlant s ennyi kiváló tagot mutathatna fel.

Valóban Isten műve az egyház, aki a szomorú korszakokban is vele volt s nem engedte meg, hogy a méltatlan vezetők zátonyra juttassák szent Péter hajóját, a legtöbbször pedig gondoskodtak róla, hogy olyanok tartsák kezükben a kormányrudat, akik személyes erényeikkel is mindenkinek bizalmát és tiszteletét érdemlik ki.

Dr. Sipos István.

Miért van szükségünk az autonómiára?

A mikor 1918-ban a megalakult magyar köztársasági államforma kimondta az egyház és állam szétválasztását, ennek behatása alatt nagy erővel megindult az országban a kath. autonómiai mozgalom. Magam is részt vettem a pécsi egyházmegye képviselőtében egy budapesti gyűlésen, mely az 1902-iki autonómiai tervezetet véve alapul, új tervezetet dolgozott ki. Mielőtt ez megvalósítható lett volna, kiűtött a kommunizmus, az országos autonómiai mozgalom elaludt. A szerb megszállás alatt 1919-ben itt Pécsen a keresztény szocialisták kezdeményezésére erőteljes mozgalom indult meg a pécsi városi és egyházmegyei autonómia szervezésére. A megyéspüspök ur egy autonómiai bizottságot nevezett ki, mely alapul véve a budapesti szervezetet, azt 18 ülésen át a pécsi viszonyoknak megfelelőleg átdolgozta, a tervezetet úgy a püspök mint a székeskáptalan elfogadta, május hó egyik vasárnapjára már ki volt tűzve az autonómiai alakuló gyűlés, a meghívók szétmentek, mikor szombaton délután Mészáros szerb alispán az alakuló gyűlést megtartását, melyhez a szerb főispán előzetesen hozzájárult, egyszerűen betiltotta. A szerb megszállás alatt az ügyet egyszerűen nem lehetett többet elővenni, de a felszabadulás óta elmúlt már egy félv, miért alszik tehát az autonómia ügy Pécsen? Talán nincs arra többé szükség?

Igaz, hogy ma Magyarországon állítólag keresztény kurzus van, igaz, hogy a megcsönkített Magyarországon a katolikusok száma még nagyobb, mint volt azelőtt, de vajjon ezzel rózsásabbá lett-e Magyarországon a katolikusok helyzete? Nem csuszunk-e le méginkább arról a magaslatról, mely számunknál, erkölcsi tartalmunknál, intelligenciánknál és anyagi helyzetünknel fogva bennünket megilletne? Mi ennek az oka?

Először is a magunk gyáva magaviselete. Meghunyászkodtunk. Ha kath. hitünket támadták, nehogy bigottaknak lássunk, csendesen hallgattunk, sőt jóakaratulag mosolyogtunk, ezzel a támadót még vakmerőbbé tettük, pedig talán elég lett volna egy komoly tekintet a fecsegőre, hogy torkába fojtsa a szót.

A másik nagy hibánk volt, hogy szétszóródtunk, mint az oldott kéve, egymást meg nem értettük, ha vallásról egyházzól volt szó, azt még jobbjaink is a papok dolgának tartották. Ne keressük most, hogy ki volt a hibás, ébredjünk fel, lássuk be, hogy ez így tovább nem tarthat. Egyesülésben van az erő. Képzeljük el, micsoda erőt képviselne az, ha az ország lakosainak 63%-át kitevő katolikusok öntudatosan egyesülnének a legszentebb cél, az igazság és jog védelmére. Hol van olyan hatalom, mely ezzel ellenkezni merészelne, melynek bátorsága lenne az ország lakosainak túlnyomó részét kitevő katolikusok által védett katolikus érdekeket csak újjával is érteni; ellenben hány, most még ingadozó, vagy kényszerűségből az ellentáborban lévő fog hozzánk csatlakozni

De hol történjek a katolikusok szervezkedő egyesülése? A katolikus autonómiában. Igazi tengeri kigyója ez az autonómia a katolikus ügynek. Fél század óta huzódik az ügy és ma csaknem ott van, ahol kezdetben volt. Most volna annak megalkotására alkalmas idő. Eddig egyik fő akadály a királyi kegyuri hatalom, mely most alszik. A másik volt a kultusz miniszter göresös ragaszkodása az egyházi alapok kezeléséhez. Ez is talán épen a mai viszonyok közt lenne a legkönnyebben megszüntethető. A püspöki kar pedig, melyet sokan szintén kerékkötőnek tartottak, kimondta készséges csatlakozását. Azért kellene most a mai kor szellemének megfelelőleg a leggyorsabban megcsinálni az autonómiát.

És ennek az autonómiának kell átvinni az egyházi vagyon kezelését és keresztül vinni a katolikus hívők helyes alapokra fektetett önadóztatását a katolikus egyház céljaira. Ennek az autonómiának kell felvennie a tárgyalásokat az államhatalommal mielőbb minden olyan kérdésben, mely az egyházi vagyon állagát érinti.

És itt igen fontos kérdések várnak megoldásra. Az államnak ki kell adni a róm. kath. egyháznak a vallás, tanulmányi és egyetemi alapítványokat és el kell állnia azon jogától, hogy élvezze az interkaláris jövedelmeket és örököljön az egyházi javadalmak után.

A megalkotandó autonómia lehet eleinte akármilyen kezdetleges, csak egyszer már legyen meg. A papságnak össze kell itt fognia a világi elemmel a kath. egyház érdekeinek megvédésére. A kath. társadalomnak fel kell ébrednie és fel kell ismernie, hogy a kath. egyház védelmezésében önmagát és a magyar állami életnek mindenkor alkotmányosságát védelmezi.

De a kath. társadalomnak áldozatot is kell hoznia. Bármily óriásinak tetszik is az autonomia kezelésébe kerülő egyházi vagyon, az egyház kiadásainak fedezésénél nem nélkülözheti hívőinek adóját. Akármilyen kicsiny adókulcs mellett, de kereszttül kell vinni az önadóztatást, mely egyben alkalmas lesz a kath. ügyek iránti érdeklődés ébrentartására. Ez pedig nagyon fontos, mert a kath. társadalom céljait csak úgy tudja elérni, ha nem csupán meglévő vagyonára támaszkodik, hanem önfeláldozása árán is keresi boldogulását.

Egy nagyon fontos kérdés továbbá a háboru által okozott terhek viselésében az egyházi vagyon szerepe. A magyar katolikus egyháznak e kérdésben van már történelmi tapasztalata. Minden háboru anyagi terheiben a magyar kath. egyház kivette a maga részét és ez elől nem akar most sem elzárkózni. Nem lesz oly vagyoni teher, melyet az egyház, ha igazságosan és arányosan vetik ki reá, el ne fogadna. Vállalni és viselni fog minden anyagi terhet, de azt méltán megköveteli, hogy e teherben ne csak az ő milliói, hanem a háborus milliómosok vagyona is részesedjék. És ezen háborus terhek beállításánál már érvényesülnie kell a kath. autonomia szervezetének, mely az egész kath. társadalom kulturális és vallási érdekeinek oltalmazásával követelheti, hogy ám rójjanak ki nagy terhet az egyházi vagyonra, de ne rakjanak reá annyit, amely alatt összeroppan.

A római katolikus egyház erősségét sohasem vagyonában, hanem híveinek lelki tartalmában találta. Az egyháznak a jövőben minél többet kell áldoznia az iskolákra és híveinek képzésére. Ezzel komoly állami érdeket is szolgál és e célját csak jelentékeny vagyoni erőforrásokkal érheti el. Neki tehát nemcsak oltalmaznia kell létező vagyonát, de hívői adózásában új jövedelmi forrásokat is kell teremtenie. Az így felépülő kath. autonomia és kath. társadalom a legbiztosabb alapja lesz a magyar állami élet alkotmányosságának.

Mivel azonban nálunk az autonómia körül még mindig elég nagy a téjékozatlanság, talán jó lenne a pécsi autonómiai bizottság által készített tervezetet sokszorosítani és nem mint kötelező szabályt, hanem mint irányító javaslatot az érdeklődők között kiosztani.

Dr. Késmárky István.

.....

A földhöz sujtott ellenség ujra fölkelhet, de a megengesztelődött valódiilag le van győzve.

Schiller.

Vizsgálódjatok, amint én vizsgálódtam és akkor hinni is fogtok, amint én hiszek; mert a vallás csak egyet kíván: azt, hogy ne ítéljétek el, mielőtt még nem ismertétek.

Tertullían.

A szentek világából.

Kildare városka az ugyanily nevű irországi tartományban. Itt volt a szent Bridget-kolostor, amelyben 800 éven át szakadatlanul égett az örök lámpa. A kolostor, amely szent *Brigida* korában, a VI. században, élte virágkorát, ma már romokban mint régi idők tanuja áll csak.

Réges régen e kolostor meghiitt, szent magányában ültek egymás mellett Szent Brigida, a kolostor urónője s barátnője Daria. Istenes, szent dolgokról beszélgettek. Beesteledett. Megjelentek a csillagok az ég boltján. „*A csillagok pedig ragyognak örüllásaikon és örvendeznek: szólittatnak és azt mondják: Jelen vagyunk! és vidámsággal világitanak annak ki őket teremtette.*” (Baruk III. 35.) A gyönyörűségtől megittasultan tekintett Brigida Isten ragyogó dicsőségének világába. „*Uram! mi Urunk!*” — sugdosták ajkai — „*mely csodálatos a Te neved az egész földön!*” (Zsolt. VIII. 2.) És a barátnője, Dária sirásra fakadt. Neki nem ragyogtak az ég csillagai — vak volt szegény. Miért nem lehet, miért nem szabad neki is látni az Isten dicsőségét? Résztvét szállja meg Brigida lelkét. — Szent bizalommal tekint fel ahhoz, aki fenn a csillagok fölött trónol, a Mindenhatóhoz, a végtelen Jóságához. Aztán oda lép a vakhoz, kezével megérinti annak bezárt szemhéjait... Örömkialtás cseng be-

le a kolostor szent csendjébe. Daria lát! Tágranyilt szemei alig tudnak eltelni a világ fény-sugaraival. Nézi, látja az ég csillogós köntösét. Nézi, látja a felkelő nap bitorát s annak gyémánt tűzö ragyogását fenn az égen. Látja Isten csodás világát, a virágokat, a gyümölcsöző fákat, a hegyeket, a folyó vizét, az ég felhőit.

De — látja — látnia kell az emberek örült, éhes törtetését a hiu dicsőség, a törékeny öröm, az üres hiuság után. Beletekint emberek szeméibe, amelyekből szomorúság s nyomor sir kí. Lát haragvó szemeket, a szenvedély tüztől izzó tekintetet s mindenhol mélységeket lát telve jajjal s bajjal — mindenütt elvakult emberek látó szemekkel. Néz és lát Daria. És midőn megint este lett s ott ültek csendben, magukban, úgy érezte Daria, hogy fáradtra nézte lelkét, hogy a fény-sugarakkal porszemek is verődtek be lelkébe s porszemekkel nyugtalanság — úgy érezte, hogy távol van tőle Isten, igen távol.

„Csukd le, zárd be ismét az én szemeimet!” — esdeklét Brigidának — „Zárd le szememet örökre” — „minél távolabb van az ember a világtól, annál közelebb jut Istenhez.”

És Brigida lecsukta Daria szeméit.

Gy. J.

.....

Szakíts rossz szenvedélyeiddel s holnap már hívő leszel.

Pascal

„Rendithetetlen hit.“

Rómából, a katolikus kereszténység szívéből, szállt világgá a hír, hogy *Ratti biborost*, milánói érseket, megválasztották a világegyház fejévé, ki a választást elfogadta s *XI. Pius* néven Szent Péter örökébe lépett. A katolikus világban felhangzott az örömszó: Van pápánk!

Egy régi, bár hitelesnek soha el nem ismert, de úgy sokat emlegetett jövendölés szerint, amely az egymás után következő pápák korát, irányát rövid mondásokban próbálja jellemezni, az új pápának korát ez a két szó fogja kifejezni: *fides intrepida — rendithetetlen hit.*

Nem új gondolat ez nekünk. Hisz mi katolikusok mindig úgy tekintünk Róma felé, mint a rendithetetlen hit várára, a mi füleinkbe csengenek s hitünkben élnek az Ur Jézus szavai: „Te Péter vagy s én e kőszálra építem anyaszentegyházamat.” S e kőszál sziklakő maradt mindig — ma is az, nem kezdte ki, nem örölte meg szilárdságát hosszú időnek emésztő ereje, nem zuzta meg viharok rombolása, áll szilárdan, rendithetetlenül. De emberileg szölok. Az új pápát mint embert tekintem. Elolvastam életrajzát. Azt olvastam róla, hogy a milánói Ambrosiana könyvtárnak, majd a római, vatikáni könyvtárnak volt éveken át vezetője s mint ilyen nagyképességű tudós, aki most mint a tanító egyház feje a nagy történettudós átfogó tekintetével, bölcs tisztalatásával úgy áll az egyház trónján, mint fényugárt szóró világító torony a viharzó tenger közepén. Mélységes tudása és a mi rendithetetlen hitünknek oszlopa, rendithetetlen bizalmunknak ébresztője, egy élő felkiáltójel azoknak, akik a tudomány nevében merészkednek megtámadni a mi Egyházunkat s akik mindig érezték, de most különösen fogják érezni, hogy kősziklába ütök fejüket.

Azt olvasom az új pápáról, hogy 1918. év tavaszán, mint Lengyelország és Oroszország apostoli vikáriusa Varsóba ment s midőn a győzelmes bolsevista hadak Varsó előtt álltak, ő volt az egyetlen az egész diplomáciai karban, aki helyén maradt. Sorrajárta a háboru-pusztította lengyel vidékeket, átment orosz földre is, ahol apostoli buzgalommal bátorította és segítette a bolsevikiek üldözésétől elgyötört katolikusokat. S most őt, az okos és bátor diplomatát, a lánglelkű apostolt ott látjuk az Egyház hajójának kormányánál. Ha valamikor, úgy ma kell erős kezű kormányos, helyből nem mozduló vezető, okos és lelkes apostol fejedelem. Joggal támad lelkünkben a rendithetetlen bizodalom iránta, mint ember iránt is. Régi magyar vers töredékes gondolata jut eszembe, amely Mátyás király megválasztása fölött való örömből fakadt a magyar nép ajkán s amely utolsó sorával ma az egész kath. világ örömet fejezi ki, örülünk, „mert őt adta Isten nekünk, mennyországból oltalmunkra.”

Keresztneven *Achillesnek* hívják az új Szenteéges atyánkat.

Ez a név meg a régi görög hőst, a görög mondák heroszt juttatja eszembe, aki elmegy a trojai háboruba s mikor már hosszas sikertelen harc után a görögök már-már elcsüggednek, ő is harcba megy s győzelemre segíti a görögöket. Maradtak a régi görög művészetnek emlékei, amelyeken Achilles, mint lándzsát tartó ifju van ábrázolva.

Úgy látom az új pápát, mint az Egyház nagy harcának a hős vezérét, akihez minket, mint küzdő katonákat a megfélemlíthetetlen bizalom fűz.

Egyházunknak történelme a kősziklának állandó küzdelme az élet hullámszával. Üdvösségünk e kősziklához van növe. Mint korallkő a zátony követ, úgy vesszük körül szent hitünk meggyőződésével, erős bizalmunkkal Szent Péter szikláját s:

„Hol szent Péter sirba téve
És Rómának doboz szíve,
Ezrek ajkán, ezer nyelven
Hő ima zeng édesdeden:
Tartsd meg Isten szent Atyánkat
Krisztusnak helytartóját.”

Györkös József.

Apécsi szent Bertalan kápolna története.

A sz. Bertalan-kápolna a pécsi hívők adakozásának s az ezen tájon élt remeteknek köszöni eredetét. Építkezési idejét 1740 körül kereshetjük. Eredetileg egy Bertalan nevű remete vallásos buzgalmának és gondozásának tárgyát képezte, ki a kápolna melletti házacskában lakott s kinek a kápolna létrejöttének és címének ügyében döntő szerepe volt. Ez a buzgó és kegyes, egyébként világi sorban levő férfiú, ezen kápolna mellett szinte szent őrséget teljesített és a kápolnának gondozására a messze környék lakói által nyújtott alamizsnát fordította. Hajlott kora és betegeskedése miatt 1750 körül a városba hozták és itt halálozott el 1750 márc. 29-ikén élete 80-ik évében. Az ő neve adott nevet és templomcimet a kápolnának és közvetve a szőlődűlőnek, a fölötté

levő hegytetőnek és az azon épült kilátó-payillonnak.

Utódja a sz. Bertalan kápolna lett remeteházban az 1758. év aug. 24-én kelt püspök-helynöki engedély-okmány alapján Horváth János pécsi lakos lett, ki akkortájt érkezett vissza Rómából zarándokutról és vágya vonzotta, hogy ezen szabályozott remeteséget (eremiticam clausulam ad capellam S. Bartholomaei prope V. Ecclesias) elnyerhesse. Minthogy erkölcsi életéről jó jelentések állottak a helynök rendelkezésére, az engedélyt elnyerte; remeteéletét folytathatott itt a pécsi plébánia (akkor még csak egy volt) káptalanjának ellenőrzése mellett. További sorsa ismeretlen.

Az ő utódja volt Halász István, ki Halász Arzén név alatt folytatott remeteéletet; szent Ferenc

harmadik rendjének tagja volt. Remete-élete kezdetén sokáig tartózkodott a Jakabhegyi remeteházban; onnét foglalta el a sz. Bertalan kápolna melletti remeteséget. A remeteélet betöltése után (1772) már mint éltés ember (1715 körül született) folyamodott, hogy a papi rendet felvehesse és még az 1782. évben tényleg pappá szentelték. Mint pap a városi kórházban tartózkodott s ott tehettségéhez mérten lelkesíti teendőket végzett. A kórházban halálozott el 1791 júl. 29-én, élete 76-ik évében. A sz. Ferenc-rendiek templomának sírboltjában lett eltemetve. A temetési költségek fedezésére a szeminárium 25 frtot adott.

Maga a kápolna a szőlők között igen szép tájékon van, keleti fekvéssel, szilárd falakkal, jó anyagból, jól vakolva, meszelve, tornya zsindeyes, melyet 1830 évben a kápolnával együtt gyökeresen restauráltak, benne két haranggal; az egyik sz. György tiszteletére, (1 mázsa 14 font), a másik sz. Bertalan tiszteletére (54 font); a háboru ezekből is áldozatot követelt. Oltára egy van, sz. Bertalan tiszteletére, oltárképpel (a védőszent apostolt vértanúságában tünteti föl) és a kellő felszereléssel (kereszt, gyertyatartók, oltárterítők). Szentségház is van az oltáron, de Oltáriszentség nincs benne soha, mert hiszen a kápolna az emberi forgalomtól távol esik és kevésszer használgák. A kónuson orgona is van.

A kápolnához sekrestye van hozzá-

építve; szekrény van benne, a szertartási ruhák és felszerelések számára, melyek igen egyszerűek és csupán a legszükségesebbre szorítkoznak. A kápolnához tartozik egy házikó is, mely valamikor a remete lakása volt és egy kis gyümölcsös rét, mely a kápolna előtt terül el, Tökéje 110 forintból állott, melyet a város kezel. A kápolna költségeinek fedezésére persely gyűjtést szoktak rendezni; régebben szüret alkalmából a szomszédos szőlőgazdák mustot adtak.

Egyházi intézkedés szerint évente csupán egyszer van a kápolnában intézményesített istentisztelet: sz. Bertalan apostol ünnepén. Előző vasárnapon az ágostontéri templomból reggel 6 óraker processzió indul a kápolnához, hol azonnal énekes sz. mise (horvát nyelvű népénekkel) és horvát sz. beszéd tartatott; utána magyar sz. beszéd és énekes sz. mise magyar népénekkel. D. u. 3 óraker litánia; 4 óraker vissza-indul a processzió a plébánia templomba. (A horvát nyelvű rész az ágostontéri plébánia rendtartásának 1900. évi új szabályozása alkalmából, mint felesleges megszünt.) A szertartást végző pap honoráriumát a Sillay-féle alapítvány kamatja adja. Sz. Vince (Jan. 22.) és Illés próféta napján (júl. 20.) is szokott istentisztelet lenni; de csupán valamelyik hívó vagy hívők felkérésére.

Szentkirályi.

Vallás a becületeseznek két nagy előnyt szerez: életében háborítatlan békét, halála óráján boldogító reményt.

Platon.

Ha a katolikusok értenének az önvédelemhez, senki a világon nem merne velük kikezdeni.

Constans, francia követ.

Szentirás.

Oly fájó, siró hang ritkán szakadt le az Ószövetség lantosának szívééről, mint amikor Babylon vizeinél zokogó honfitársainak kerservét énelki meg. Számúzza arról a földről, hol atyái pihennek, a Tigris és Chobar folyó partján túl a hontalan izraelita. Hárfája elnémult. A mellette gyászoló szomorufüzzre aggatta. Hogy is énekelhetne dalt idegen hazában? Arca, melyről leri letört, megcsufolt vallási és nemzeti büszkeségének minden fájdalmát, némán, me-reven bámul a folyó csendesen hömpölygő árjába. Szeme egy pillanatra megértően felcsillan, de csak azért, hogy csakhamar ismét a legsötétebb bu fátyla boruljon rá. Egész magatartásából kitétnik: megértette a csacsogó habok beszédét. A Tigris mesélt. Mesélt neki egy testvér folyóról, a Jordánról, mely ott messze nyugaton, távol a megalázó számkivetés eme honától az „Ó” hazáját, a „tejjel, mézzel folyó” országot, szeli ketté; az „ígéret földjét”, melyet a nagy Jahve szeretete ajándékozott „választott népének.”

És a Tigris e szomorú meséje tovább szövédik az elmékedő lelkében és beszél neki ama szerető gondosságról, mellyel Abraham Istene szállóverszejét, népét az egyiptomi fogságból e megszentelt talajba ültette át. Mesél neki ama körültekintő szorgoskodásról, mellyel Jahve nemes ültetvényét kezelte. Megkapálta; megtrágyázta; sövényvel vette körül, hogy ellenségtől óvja; tornyot is épített benne; hogy örökjéde felette. S aztán várt. Elvárta, hogy a szálló bő szüretet teremjen és termett . . . tövist és bogácsot.

Salamon káprázatos szépségű temploma, az egy igaz Isten hajléka, neki nem volt elegendő azt; a magaslatokra hajtotta tulkait, hogy ott Bálnak áldozza fel azokat. Nemzetének leányai neki nem elég szépek; isteni tilalom ellenére a bálványimádó kánáneus nőre vetette szemét.

És a prófétát, Isten küldöttét, ha ostorozó szavával a bűnös utakra világított, bilincs várta, avagy kőzapor fogadta.

Csoda-e, ha az isteni szőlősgazda végre megcsokallta e makrancoskodást? A bálványimádó Nabukodonozorral lemetszette a halátlan szőlőtőt és ellenségei kárörvendezése mellett idegen országba, gyalázatos rabszolgaságba, Babylonba hurcoltatta?

S most itt szinlődik, itt kesereg. Lesz-e innét szabadulás? Lesz-e hazatérés? És csodák-csodája: nemcsak bünről és bűnhődésről, gonszságról és elégtételről suttognak a habok, szólnak ők Izrael Istenének nagy szeretetéről, irgalmáról is.

Hiszzen a Jordán hullámai Jerikó közelében most is naponta nyaldossák ama 12 kötömböt, azt az emléket, amelyet a szent folyón való szerencsés átkelés után az isteni nagyságnak és jóságának emelt Józue, amikor is így szólt Izrael népéhez: „Ha fiaitok kérdezik atyáikat: „miért e kövek?” tanítsátok meg őket és mondjátok nekik: száraz lábbal kelt át Izrael népe a Jordánon, mert az Úr Isten szemetek láttára szarította fel a vizet, . . . hogy a föld-

PÉCSI KAT. TUDÓSÍTÓ

kerekesség össze nemzetségei megismerjék a hatalmas Isten kezét és élelik Úratokat mindörökké." (Jos 4, 20—25.)

„Nagy az Isten hatalma — hangoztatják most is a késői utódoknak a habok és kövek — de nagy az Isten szeretete is népe iránt. E szeretet ismét ki fog virágozni és a szabadulás édes gyümölcsseit, fogja teremni." És a remény és bizalom ezen édesbus hangja elcsitítja a Babylon vizeinél gyászoló izraelita zokogását és felszárítja könnyeit.

Azokhoz akarnak szólani soraim folyóiratunk e rovatában, kik — mint Izrael fiai — bűneik miatt a számkivetés nehéz igáját nyögik: Azokat szólítom, kik szomorufüggő aggatják örömeik hárfáit és e fák árnyékában siratják el éltük keserveit. Miután bűn és bűnhődés szakadt rájuk, jöjjenek el, üljenek le az örök vizek csobogó hullámainál. Telepedjenek a hatalmas folyó mellé, mely túl, valódi hazánkban Isten öléből források és azért látogat el hozzánk, hogy lelki szárazságunkat megöntözze és tepsedűsünkben felűdítsen. Hallgassuk a mennyei igazságokat, melyek olyan bűbajosan ömlenek az isteni Mester ajkáról. És a tulvilági folyam, az örök vizek, a Szentírás, Isten szavai beszélni fognak nekünk is arról, amit annyira kíván alélt testünk; ami után oly vágyóan sóvárog szívünk; ami oly édes vigasztalással és bizalommal tölti el egész valónkat. Beszélni fognak ez igék Istennek irántunk való nagy és kimondhatatlan szeretetéről.

Dr. Iványi János.

Az egyház életéből.

Rovatvezető: Loschert Kázmér.

A **hét százéves Domonkos-rend.** Egyházmegyénkben nincs házuk, de úgy hisszük, alig van intelligens katolikus, aki nem ismerné jellegzetes, festői fehér ruhájukat, lelképásztori munkásságukat, mely tudományukat. Együtt indultak történelmi utjukra a testvér Ferenc-rendel. Egyházi és történelmi hivatásukat ragyogóan teljesítették. Az ő falanukon török meg a középkor bolsevizmusa, a társadalmi rendet fenekestől felfordítani akaró albigen mozgalom. A századokon át elhanyagolt, sőt elfelejtett klasszikus bölcse-

letnek ők adnak új életet és új irányt. Ennek a felhasználásával építik meg a kath. hittudományt az azt a csodálatosan kristályos rendszerét, melyet theologia scholastica néven ismerünk. Ők adják a kulturának Nagy Albertet s aquinói sz. Tamást minden idők leghatalmasabb lángelméit. A gyakorlati hitelet mélyítésének mesterei. A rózsafűzér elválaszthatatlan az ő nevüktől. Mint szónokok elsőrendűek. Szerzetüket szívesen hívják „prédikálók rendjé"-nek. — Ez a kath. kulturintézmény, a Domonkos-rend jubilált most.

Büszke örömmel nézhetett multjába és bizó reménységgel jövője felé. Ebből az alkalomból hatalmas, történelmi dokumentumot képviselő névtárt bocsájított ki. Megtudjuk belőle, hogy a rendnek ma a föld kerekéségén 352 konventje és 4737 tagja van. Ezek közül kettő bitoros (Frühwirth és Boggiani), hat érsek és tizenkilenc püspök. Három egyetemük van, melyeken a hittudományt és a bölcséletet művelik: a római Collegium Angelicum (23 tanárral), a híres tribourgi (16 tanárral, köztük a nagynevű P. Weiss Albert) és a manilai (a Fülöpszigeteken). Ez a néhány idevetett adat eléggé igazolja, hogy sz. Domonkos műve ma is eredeti életrejenek teljes birtokában van.

A **prágai krematórium (halotthamvasztó kemence) ünnepélyes megnyitása.** A „Bohemia" írja: A prágai nagy temető felekezeti közeli kápolnájában nagy ünnepélyességgel nyitották meg az első cseh krematóriumot. A szónokok nagy hangon dicsőítették a szabadgondolkodás (?) legújabb eredményét, a tagadhatatlanul impozáns halotthamvasztó helyiséget, amely csekély 10 millió szokolba került. A hamvasztás költségei: meztelen holttesté 300 szokol, felöltözötté és koporsóba fektetett hulláé 1000 szokol. — Példátlan pazarlás ez ott, — fejezi be az idézett lap — ahol oly szörnyű és eluralkodik s ahol Prága proletárjai szén után kiáltanak.

Amit Peruban meg mertek tenni. Az „Osservatore Romano" értesítése szerint a

délamerikai Peru államban a mult év dec. 8-án gyönyörű ünnepség volt: a Madonna della Mercede, a perui hadsereg pátronájának megkoszorúzása. Jelen voltak: a köztársasági elnök, Leguia Ágost, a miniszterek teljes számban, a vezérkar, az ezredek képviselői, a püspökök és a szerzetesrendek fejei, a kath. egyesületek stb. Mgr. Lison, limai érsek, mint pápai delegátus, az ünnepélyes nagymise után az Istenanya szobrát remekművi, drága koronával megkoronázta, a köztársaság elnöke pedig marsallbotot adott a kezébe és a legfelsőbb hadvezéri jelvényekkel ékesítette. Beláthatatlan, ragyogó menet vitte aztán a Madonna-szobrot a helyorségi templomba, Lima összes harangjainak zugása, a várágnyuk dörgése és a hadihajók salvéi között. Ennek az ünnepségnek hallatára, mely gyönyörű jelképe volt az egyház és állam között fennálló harmónia áldásának, eszünkbe jut a magyar katolicizmus kigunyolt, elmellőzött kívánsága. Mikor végigtekintve történelmünk lapjain megállottunk 1456-nál, legfényesebb győzelmünkénél, Hunyadi és Kapisztrán Nándorfehérváránál, fellobbant bennünk a vágy: most, mikor jobban ki vagyunk fosztva, mint voltunk Mohács után, bár volna ma is ilyen segítője nemzeti hadseregünknek, mint ez a lelkes szavú, bátor szerzetes. Kívánságunkat ki is fejeztük: tegyük meg hadseregünk védőszentjévé Kapisztrán sz. Jánost. De fölsírt a régi protestáns érzenykedés és a magyar katolikusok gyö-

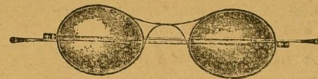
nyörű eszméje nem tudott valósággá lenni. És ez a mi hibánk és a mi szegényünk.

A belvárosi templom új plébánosa. Magenheim apát öröksége két évi árvaság után új lelképásztort kapott dr. Kelemen Andor személyében. Dr. Kelemen szokatlanul fiatalon, alig harminc éves korában került a belvárosi plebánia élére. De négy évi Pécssett való működése nemcsak mint hűvel szerető előzékenységgel érintkező embert, hanem mint munkabíró és szívesen dolgozó papot mutatta be. Egyhangú megválasztása igazolja legmarkánsabban hűvelnek szeretetét és bizalmát. Ez a szeretet hozta febr. 2-án installációjára a hívek tömegeit. Ennek a szeretetnek megértését jelentette ugyanaznap a Nőegylet helyiségében tartott nagyszabású ebéd, melyen az új plebános plebániája szegényeit gazdagon megvendégelte. A Kath. Tudósítóhoz különösen gyengéd kötelekék fűzik dr. Kelemen. Ott volt lapunk bölcsőjénél, ő vezette a kiadói hivatali adminisztráció fáradságos és hálátlan munkáját, a mai számmal meg ő vette át az új köntösbe öltözött lap szerkesztésének vezetését. Mindnyájan azzal a bizalommal tekintenek az új plébános személye felé, mint akitől Pécs rekrisztianizálásának nagy munkájában áldásos és maradandó alkotásokat várnak.

Visszatérés az Egyházba. Mikor a middlesboroughi (Anglia) St.-Alban-egyház prépostjának, A. T. Mercernek visszaféréséről olvastunk, önkéntelenül eszünkbe jutottak a múlt század közepének nagy angol konvertitái: Spencer, Ward, Newman és Manning. Mint az akkori u. n. „oxfordi mozgalom” vezetői, hittanukban és hitük gyakorlatlásában többet kívántak Krisztusból. Érezték és fájlalták azt az ürességet például, ami az anglikán Ur-vacsorában van. Csak kép, csak emlékek, de nem valóság, nem az élő Jézus dobogó szíve az. És Jézus, akit hosszu időn át kerestek, végre magához ájeltte és vitte őket Péter aklába. Mercer prépostot is most az Oltári-szentség tana ihlette meg és hozta vissza az Anyaszentegyházba.

Egy felsőmagyarországi templom sorsa. A szakolcai jezsuita templom a háború előtti Magyarországnak egyik számottevő, sokat emlegetett műemléke volt. Restaurálását még a magyar kormány vette tervbe. De — mint sok más szép tervet — a megszállás ezt is keresztülhuzta. A „Slovenski Demnik” jelentése szerint a cseh kormány a templomot restaurálás helyett lebontatta. Belső felszerelését különböző, főleg a cseh nemzeti egyháztól birtokba vett templomoknak ajándékozta. Harangjai Morvaországba kerültek, oltárképei a helybeli kath. főgimnázium kápolnájába. Most ez a kápolna is megszűnt. A csehek kultur-munkája a régi magyar kir. kath. főgimnáziumot állami reálgimnáziummá változtatta. Az új ateista tanárok első cselekedete az volt, hogy a kápolnát lomtrára alakították át s az ifjusági istentiszteletet betiltották, Mikor Z. hradnik miniszter, az aposztata premontrai, meglátogatta az intézetet, legnagyobb meglegedésének adott kifejezést az új emberek „kultur-munkájá” fölött. Ez a „kulturmunka” azonban nemcsak kétszázéves festmények és műemlékek pusztulását, hanem az ifjuság erkölcsi romlását is jelenti. Ez pedig rossziorubb, mint ha dómok omlanának össze.

Jacobi Lajos

szaklászterész
speciális optikai
raktára és műhelye.

GELTCH ÉS GRAEF

drogéria Király-utca.

SZEMÜVEGEK

Csihálek Sándor

kárpitos és diszító, Király-u. 34.

Raktáron tart ottománt, foteleket és hálószoberendezéseket.

Illatszerek, kötszerek, háztartási és gazdasági cikkek, benzin, padlóolaj stb. stb.

KORAL krém és KORAL szappan egyedüli lerakata

Werle Testvérek

Pécs, Király-utca 42. szám.

Telefon 2—16.

Tóth Ferenc

műasztalos.

Pécs, Zöldfa-utca 12. szám.
Telefon 124.

Márovits Andor

építési vállalata

Pécs, Ráth-u. 2. Telefon 204.

Schmidt József

szijgyártó, nyerges és
bőröndös üzlete

Pécs, Irgalmasok-utca 16. szám.

Kész lószerszámok állandóan raktáron. Javítások azonnal eszközöltetnek.

Mindennemü fűszerárú a legolcsóbb napiárban kapható

Köves Gusztáv

fűszer és csemege kereskedőnél
PÉCS Széchenyi-tér 14. szám.

Telefon 42.

Legjobb fényképek és nagyítások
Zách János műtermében készülnek.
 Széchenyi-tér 17. II. em.

TAIZS JÓZSEF

könyvnyomdája és papirkereskedése
 PÉCS, MARIA-UTCA 1. SZ.

Könyvnyomdai és könyvkötészeti munkákat vállal. — Raktáron tart különféle író és rajzszereket. — Elemi iskolai értesítők továbbá heti előjegyzési naptárak az 1922. évre kaphatók.

VARGA GYULA

kocsi gyára és raktára

PÉCS

Rákóczi-ut 34. szám.

Oertel Temetkezési Vállalat

legszolidabb alapon vállal mindennemű temetések rendezését.

Pécs, Sörház-u. 14. Telefon 580 sz.

Julián lakatos műhelyek

a legolcsóbbak és legpontosabbak. — Pécs, Ráth-utca. Julián-Internátus

HÁROM IGAZ SZÓ: LAULY JÓZSEF

LAULY ÓRA JÓ.

Órák, ékszeres és szemüvegek csakis jó minőségben kaphatók és azoknak meg javítására a legmegbízhatóbb orvos

okleveles órász
 :: PÉCS ::
 Irgalmasok-utca 14.
 I. emelet.

LEGSZEBB AJÁNDÉK A JÓ KÖNYV.

Nézze meg a Szent-István
 Társulat könyvesboltjában
 Pécs, Apáca-utca 2. sz.

ifjúsági könyveket

Ima- és ajfatosági könyvek,
 előjegyzési zsebtárca és házi
 naptárak 1922. évre nagy
 választékban.

Pécsi Nemzeti Áruforgalmi és Terményértékesítő R. T. Pécs, Irgalmas-u. 1.
 Legelőnyösebben beszerezhető vagy értékesíthető
 Mindennemű kereskedelmi cikk, továbbá gabona,
 liszt, magvak, bor, méz, zsír és szalonna, valamint
 széna, szalma és erőtakarmány.
 Bizományi eladásnál magas **előleget** nyújt.
Szövetkezetek, egyletek és társaságok megbízásait méltányos feltételek mellett vállalja.
 Telefon: 10—05.

KRAUSZE IGNÁC

Pécs Széchenyi-tér 17. szám.

Állandóan nagy raktár mindenféle vászon-,
 asztal-, ág-, női- és férfi fehérneműekben.

Telefon 84. sz.

Arnold János

Telefon
 218 sz.

lakatosmester

Gyártelep: Alsó-Malom és Zsinkó István-u. sarkán.

FENNÁLL 1862 óta.

„CONCORDIA“

első pécsi temetkezési vállalat
 Pécs, Jókai-tér 11. szám.

Elvállalja temetések rendezését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Előzékeny, pontos kiszolgálás. Állandó nagy raktár temetkezési cikkekben. Fióktüzet: Siklós, Gécsi-u. 28. Telefon 424.

Wranitsch Gizella

temetkezési intézete

Ferenciek-utca 37. Pécs. Telefonszám 4-92.

WEINDORFER LÁSZLÓ

műszaki és electro-technikai vállalat Pécs. Elvállal:
mindennemű villamos motor szerelést és javítást
u.m. mindennemű mechanikai és műszerész munkát.
Szerelési anyagok raktáron.

RÓMAI RÓBERT fűszerkereskedő

Pécs, Irgalmasok-utca 1. szám.
Sajtok, friss tea vaj, kocka és kristálycukor
és mindennemű fűszer állandóan raktáron.

Kötszer, gummi áru, pipere kozmetikai és
fogápolási cikkek a legszolidabb áron kaphatók

ÉDEN ARCCRÉM

főraktára Éden parfümerie Király-utca színház
mellett. Cégtulajdonos EDENHÖFFER Gyula.

Angster József és Fia
orgona és harmoniumgyár
Pécs.

Új orgonák. — Harmoniumok.
Póthomlokispek.
Javitások, — Hangolások
elsőrangú kivitelben.

Ganter Ferenc
egyenruha és polgári szabó.

Készít mindennemű egyenruhát
vasutasok, tűzoltók, erdészek, bá-
nyászok, kocsisok és szolgák
részére a legszebb kivitelben.
— Polgári öltönyöket a legdivato-
sabban elkészítve. — Egyenruházati
sapkák állandóan raktáron.

Alapítattott 1882. — Telefon 1-79.

Fleischer és Buday,
papi és uridivat szabók Pécs, Zringi-u. 4. sz.

Készítenek reverendát, címádát, papi és divatöltő-
nyöket, templomi ornátusokat szolid kivitelben, a leg-
jutányosabb áron. Saját szövetraktár valódi angol,
cseh és német gyártmányokból. Alapítattott 1870-ben

Elsőrendű jóminőségű bőrkeztyük

ugyszintén mindenféle orvosi
kötszerek, sérvkötők stb. nagy
választékban kaphatók és mérték
utáni rendelések is elfogadtnak

Alapítva :
1871-ben:

Alapítva :
1871 ben.

Hamerli J. keztyűgyár

(cégtulajdonos Hamerli Károly)
Pécs, Király-utca 5. szám. Pannonia szálloda.

MADARÁSZ JÓZSEF

egyenruha és polgári szabó PÉCS, FERENCIEK-UTCA 7.
TELEFON 5—07.

Saját szövetraktár valódi angol és cseh árukban. Elismert
elsőrangú munka és legszolidabb kiszolgálás. o—o

„LILIOM-ANGOL CRÉME“
„BRABANT“ arccrème

a legjobb szépítő szerek. Kaphatók: **Geltch és Graef**
drogériájában, Pécs, Király-utca 4. szám.

PÁLL ÖDÖN

Széchenyi-tér 18.

Saját készítményű férfiruhák, télikabátok, felöltők gyermekruhák nagy választékban. — Állandó nagy posztóraktár angol, német és cseh gyártmányokban.

Üzleti telefon 889.

Postógyári telefon 672.

Saját szabóműhely.

Feloldó szerkesztő Dr. KELEMEN ANDOR pécs-belv. plebános.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plebánia. Telefon 9-93.

Nyomatott a Dunántul Könyvkiadó és Nyomda R. T. nyomdájában Pécssett.

II. évf.

1922. jan.—febr.

1. sz.

PÉCSI KATOLIKUS TUDÓSÍTÓ

Megjelenik havonta.

Előfizetési ár egyévre 40 kor. Egyes szám ára 4 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plebánia. Telefon: 993.

TARTALOM: Hétköznapi ruhában. *Dr. Ákos Ferenc.* — Meghalt a pápa. *Dr. Sipos István.* — Miért van szükségünk az autonómiára? *Dr. Késmárky István.* — A szentek világából. *Gy. J.* — Rendíthetetlen hit. *Györkös József.* — A pécsi sz. Bertalan-kápolna története. *Szentkirályi.* — Szentírás. *Dr. Iványi János.* — Az egyház életéből. — Hirdetések.

Hétköznapi ruhában.

Szokatlan hosszú idő mult el azóta, hogy utolsó számunk megjelent. Az elmúlt idő a vajadásnak és tervezgetésnek volt ideje. Ma új alakban jelenünk meg. Egyszerűbb formák között, azt mondhatnók, hétköznapi ruhában. Eddig úgy éreztük, hogy annak a tartalomnak, amelyet adtunk, a hit igazságainak és az Egyház eseményeinek ünnepi ruha dukál. Hogy ne csak a lélek ünnepeljen, amely elmélyed a tartalomban, hanem a szem is szívesebben pihenjen meg a napi lapok göröngyös papírjai után a mi szép fehér oldalainkon.

De az élet másról győzött meg. Szegény, egyszerű lelkek is kérték lapunkat, akiknek anyagi ereje azt a néhány koronát sem győzi, amelyet lapunkért kérnünk kellett. De akik néhány fillért szívesen adnának. Hogy ők is megfizethessék, hogy ez a lap az övék is lehessen, azért öltözködtünk fel ilyen egyszerű ruhába. Legyen a ruha hétköznapi, a lélek ünneplő marad az egyszerű köntös alatt is. S amint a mi lelkünk ünnepélyes csendjében születnek meg ezek a sorok, legyen olyan ünnep azok lelkében is, akik olvassák.

Tavaszi ujdonság! Ha Tavaszi ujdonság!

jól, előnyösen és olcsón akar
ruházkodni, úgy ne mulassza el

PÁLL ÖDÖN

Széchenyi-tér 18. — Széchenyi-tér Király-u. sarok

**szövet és confectió nagy
raktárát megtekinteni!**

ANGOL
HOLLAND
MAGYAR
CSEH

gyártmányu gyajju szövetek!

COVERCOT
KOTSCHMEN
BERBERI
GABARDIN

nagy választékban!

Férfi-, fiu-, gyermek öltönyök
Divat mellények
Csikos nadrágok
Valódi angol impr. esőköpenyek
Fregoli kabátok!

Tiszta gyajju szövetek 140 cm.
széles 650 Kor.-tól fölfelé! Első-
rendü saját szabóműhely mérték
szerinti rendelésekre, ahol a leg-
kényesebb igényeket kielégítő mun-
kák vállaltatnak.

Felölös szerkesztő Dr. KELEMEN ANDOR pécs-belv. plebános.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plebánia. Telefon 9—93.

Nyomatott a Dunántul Könyvkiadó és Nyomda R. T. nyomdájában Pécssett.

II. évf.

1922. április.

3. sz.

PÉCSI KATOLIKUS TUDÓSÍTÓ

Megjelenik havonta.

Előfizetési ár egyévre 40 kor. Egges szám ára 4 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plebánia. Telefon: 993.

TARTALOM: A magyarok husvétii vigasztalása. P. Feysz A. Hugolin. — Irányelvek az autonómiai hitközség megszervezésénél. Dr. Késmárky István. — A szentírás olvasásáról. Dr. Ujlaki János O. S. B. — Liturgia. A nagyheti szertartások. dr.—l. — Az egyház életéből. — Pécsi katolikus élet. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

A magyarok husvétii vigasztalása.

Egy szó, egy hang röppen át ma a légen napkelettől napnyugtáig, északról délég és mint a nyugvó tengerek fölött a sirály röpül át, szerte az egész világon. E szó: „Resurrexit!” „Feltámadt!” E szóra a menny kinyilik és mosolyog, a föld reszked örömben, az Egyház pedig letörli nagypénteki könnyeit.

„Resurrexit!” „Föltámadt!” „Nincs itt!”
Ma Husvét van! Jézus Krisztus dicső föltámadásának nagy napja! Husvét, az Egyház büszke és diadalmas örömnépe. Amennyire meg volt alázva nagypénteken, annyira lett ma föltámasztalva, úgy hogy méltán kiálthat fel a zsoltárossal: „Ez a nap, melyet az Ur szerzett nekünk: örvendjünk és vigadjunk azon!” Azért mondja nazzianzi sz. Gergely is: „Szent és legjelesebb ünnepe az Egyháznak: Husvét; minden ünnepek királynője!”

Husvét! oly szó, mely már közel 2 ezer éve hangzik a régi Egíptom határainál a homoksvatagok téerein, Jordán partjain, Róma és Jeruzsálem utcáin, a vad amerikaiak és afrikaiak kunyhóiban, Khina és Ázsia országaiban, mindenütt az egész világon:

Husvét! oly ünnep, mely a földkerekség 540 millió keresztény szívet örömmel tölti el; oly ünnep, mely amidőn ker. családok ünnepe, egyuttal világünnep is. Mert Husvét egy világeseménynek, egy általános, megmérhetetlen és örökfontosságú történeti eseménynek emléke és szakadatlan fontossága: Jézus Krisztus dicső föltámadásának emléke.

Ami husvétit hitünknek két szárnya van: Hiszek Jézus Krisztus föltámadásában s benne egyuttal testünk föltámadásában! Mert mikor a hullámzó tömeg a föltámadás körmenetén túlaradó öröm érzetében szent lelkesedéssel éneklő: „Föltámadt Krisztus e napon! Alleluja! Hála legyen az Istennek!": akkor ezen ének nekünk nem csak szívhez szóló és tartalomdús örömenek, de erős hitünknek kifejezése, hogy: Jézus Krisztus valóban föltámadt; és ezzel megdönthetetlen alapra fektette szent hitünk épületét. És még tovább: testünk jövődő föltámadásának hitét is. Azért írja sz. Pál: „Ha pedig Jézus Krisztus föl nem támadott, akkor hiába való a mi prédikálásunk, hiába való a ti hitetek is” és „Ha Krisztus föltámadt halottaiból, úgy mi is föltámadunk.” Hitünknek záloga, biztosítéka és pecsétje: Krisztus föltámadása. És minden küzdelmeinkben, szenvedéseinkben, sőt magában a halálban is vigasz: a mi halandó testünk föltámadása. Ez a mi husvétit hitünk első szárnya, a mi Husvétünk első vigasztalása.

Amde Krisztus Urunk föltámadásában látsz egy bátorító momentumot és vigasztaló reményt. És ez: hogy az Igazság mindig győz, az Eszme mindig föltámad halotti sírjából! Így történt ez Krisztus Urunkkal is. A gonoszság, az irigység, a rágalom bevádolta őt, halálra ítélte és meg is ölte. Szentséges testét sirba zárta, amelynek bejáratához még nagy köveket is hengerített. Azután a sírkövet lepecsételték, öröket állítottak oda; szóval: megtettek mindent, minden erőt megmozgattak, minden eszközt igénybe vettek, csak hogy letörjék, megsemmisítsék a Krisztust és így a feledés szemfedőjét reáborítsák; művét, tanait, emléket elhomályosítsák. De mindhiába! Krisztus az „ut, az élet, az igazság” győzedelmesen kelt ki a gondosan őrzött sírjából és örök időkre bebizonyította istenségét, tanait: megerősítette, hogy mind igaz az, amit Ő tanított. Bizonyosságul annak, hogy az igazságot egy rövid időre el lehet nyomni, letörni, de megsemmisíteni soh' sem lehet! Föltétlenül győzedelmeskedik!

És ép ezért én „hiszek Magyarország föltámadásában” is. És ez husvétit hitünk második szárnya. Husvétünk második vigasz.

Krakóban láttam a lengyel koronázó templomban „Davel”-ben, bemenet jobbra egy szép kápolnában „Lengyelország föltámadása” nagy szobrát. Egy márvány koporsóból ki akar szabadulni az odaláncolt lengyel fehér sas. De haj! tépi láncait s emeli a koporsó márvány födelét. És már-már félig kint van, de még nem tud kisza-

badulni, oda van láncolva lábainál és a kőlap sulya nyomja. De azóta mulott 127 év és Lengyelország ismét szabad lett, önálló s független. A fehér lengyel sas letépte magáról a bilincseket, eldobta a kőlapot és megíjodva szárnyal Krakó, Varsó felett. Ugy mi is, k. magyarom! föltámadunk sirunkból és Hazánk ismét a nagy, a régi lesz. Mert az Igazságnak föl kell támadnia: úgy e porba suttott Haza is föl fog támadni. Mert az nem lehet, hogy annyi szív, hiába onta vért, az nem lehet, hogy annyi hű kebel, hiába szakadt meg a honért! Mert jönni fog, mert jönnie kell egy „jobb kor”-nak, mely után százvezrek imája epedez!

„Hiszek Magyarország föltámadásában!” Hiszek! Ez husvétit hitünk második szárnya. Szeretném, ha e vigasz ott röpködne folyton a tenyérynki kis Magyarország minden városa, falva felett. És beszökne a csüggedők szívébe, világoskodva nyomorúságunk éjszakájában.

De ezekben a tragikus időkben nincs helye az érzelgősségnek, mert az ország helyzete és a tarthatatlan béke nem a halált jelentik, hanem a munkát! Forrjunk egybe minden politikai, vallási, nemzeti-ségi villongás mellőzésével! Erőt csak az egység, a benső összetartás, a szeretetteljes egyetértés, a közös célra való törekvés tiszta, önzetlen elszántsága adhat. A közös cél megvan: a ker. szellem és a Haza integritása! Az egység és belső egyetértés megteremtése pedig csak tőlünk függ. Így válik valóra minden igaz magyar legszebb álma: a régi, a nagy, az ezredéves Magyarország föltámadása.

P. Feysz A. Hugolin.

Irányelvek az autonómiai hitközség megszervezésénél.

Az Egyházi Tudósító egyik legutóbbi számában az autonómia szükségességéről írtam. A cikk többfelé érdeklődést keltett, ezért most egy lépéssel közelebb szeretnék menni annak gyakorlati megvalósításához, mert nem elég az autonómia szükséges voltát belátni, hanem a földolog, hogy meg is csináljuk azt, mert csak úgy érezhetjük annak áldásos voltát a hitéletre.

Sem én, sem egy vidéki folyóirat nem vagyunk hivatva arra, hogy a nagy, országos autonómia szervezését beharangozzuk, azért csak arról írok, amit mi is megvalósíthatnánk a saját keretünkben és ez az autonómiai hitközség. Ennek sem egész szervezetét akarom kidolgozni, erre majd az előkészítő bizottság lesz hivatva, csak az irányelveket akarom ismertetni.

Az autonómiai hitközség lényege az, hogy a világiak által is kezelhető ügyekbe bevonjuk az összes világi katolikusokat;

azért a hitközségi választói jog megadásánál nem követném az új nemzetgyűlési választói jog megszorító irányát, hanem megadnám a választói jogot minden 21 éves férfinak és 24 éves nőnek, ha a hitközség területén ingatlanlannal bír, vagy hat hónap óta állandóan ott lakik. Kizáródnak tartanók mindazokat, kik a képviselői választói jogból büntett vagy vétség miatt ki vannak zárva, valamint azokat, kik csak polgári házasságban élnek és az egyházi szolgáltatásokkal egy évnél hosszabb idő óta hátralekban levőket, míg kötelességeiknek eleget nem tettek. A megválaszthatóságot 24 év, irni-olvasni tudáshoz lehetne kötni. Első dolog lenne természetesen bizalmi férfiak által összeírni a hitközség területén lakó összes katolikuskokat, ebből a választók lajstromát összeállítani, felebezhetés végett közszemlére kitenni.

Ezek a választók választanak titkos szavazás útján a hitközségi képviselői testület tagjait hat évre. Joguk lenne a hitközségi tanács által kivetett adókba beletépkinteni, valamint a hitközségi költségvetésbe és zárószámadába is és a hitközségi tanács évi jelentésébe, azok ellen 15 napon belül felebezhetnének.

A hitközségi választók választják meg a hitközségi képviselő-testületet. Hogy ez hány tagból álljon, azt az előkészítő bizottság van hivatva megállapítani. A választás hat évre szól, de úgy, hogy a választottak fele minden harmadik évben kiválik. A képviselő-testület elnöke a plébános, világi társelnököt és jegyzőket a saját kebeléből választ három évre.

A képviselői testület évenként legalább két, szükség esetén több gyűlést tart. Ez állapítja meg a tanács javaslata alapján a költségvetést, a kivetendő egyházi és iskolai adókat, a rendkívüli teherviselést, állapítja meg a vagyonszerzés vagy elidegenítés feltételeit, ellenőrzi az iskolai és jótékonyági vagyon kezelését, választja a hitközségi tanács tagjait, választja a hitközségi tanács hármas kijelölése alapján a plébánost, véleményét nyilvánítja az egyházmegyei hatóság által eléje utalt kérdésekben. Tanácskozássairól jegyzőkönyvet vezet, határozatait 15 napon belül megfelebezhetők. A képviselői testület tagjai az okozott károkért vagyoniilag felelősek, azért vagyoni kérdésekben névszerint szavaznak.

A legmagasabb szerve a hitközségnek a hitközségi tanács. Ennek elnöke a plébános, világi társelnököt és jegyzőt saját kebeléből választ. Tagjai részint hivatalból, részint választás útján nyerik megbízásukat, számuknak megállapítása az előkészítő bizottság feladata. A választott tagok egyharmadának megfelelő számban póttagok is választandók, azonkívül két gondnok.

A tanács évnegyedenként, ha kell, gyakrabban is ülést tart, melyet a plébános vagy a társelnök hív egybe és határozathozatalhoz első ízben legalább a tagok egyharmadának jelenléte szükséges.

A tanács kezeli a hitközségi vagyont, ellenőrzi a templomi és alapítványi vagyont, előkészíti a hitközségi költségvetést és zárószámadást, javaslatot készít a vagyonszerzés vagy elidegenítés

íránt, kivéti egyenkint a hitközségi adót, végzi az iskolaszék teendőit, választja a gondnokot, a névjegyzék összeíró küldöttség két tagját, plébános választás esetén végzi a hármas kijelölést, kikéri szükség esetén a közhatóság segítségét, évi működéséről a hitközségi képviselői testület részére jelentést készít, kezeli az iskolai vagyont, előkészíti az iskolaadó kivetését, elkészíti az iskolai leltárt, minden gyűléséről jegyzőkönyvet vezet. Tagjai vétkes mulasztásából eredő károkért felelősséggel tartoznak, azért anyagi kérdésekben névleg szavaznak. Határozataik 15 napon belül megfelebezhetők.

A gondnok ügyel a templom és iskola vagyonára és ezekről évenként legalább egyszer jelentést tesz a hitközségi tanácsnak.

Ime, ezen elvek szerint lehetne Pécsen megalakítani a hitközségi szervezetet. Ezek persze csak a főbb irányelvek, ezeknek részletes kidolgozása az előkészítő bizottság feladata lenne. És az alatt, míg ez részletesen kidolgozódik a hitközségi szervezet, már megtörténhetnek az összes katolikusok összeírása, vagy ennek alapján összeállítható legyen a választók névjegyzéke és így ez által is hamarabb lenne megvalósítható az autonómia legalsóbb szerve, a hitközségi szervezet.

Dr. Késmárky István.

A szentírás olvasásáról.

Nagy szent Gergely szerint a szentírás a fölséges Isten levele teremtményeikhez, Isten szeretetének megbecsülhetetlen kegyelmi ajándéka; Isten szava, mert benne a Szentlélek, az örök bölcsesség szól hozzánk. A szentírás az igazság kincstára, melyben nagy gondolatok csaknem végtelen telje, fenséges eszmények megmérhetetlen gazdagsága van elrejtve. A szentírás mindig frissen bugyogó forrás, melyből minden nemzedék merít, de telésen soha ki nem meríthető — gyönyörű kert, melyet Isten keze ültetett, mely minden időben meghozza illatozó virágait és édes gyümölcsseit. Nagy értékünk tehát a szentírás, de igazi hasznunkra csak akkor lesz, ha szorgalmasan olvasgatjuk, ha lelkiünkbe szívjuk azt az életet adó erőt,

mely ott lüktet minden sorában, „Olvaszátok a szentírást — kiált föl szent Ágoston — olvassátok, hogy vakok ne legyetek és világtalanok vezetői. Olvaszátok a szentírást, mert benne megtaláljátok, mit kell megtartanotok, mit kell kerülőtök; olvassátok, mert edesebb minden méznél, üdítőbb minden eledelnél.” (Ad frat. in Eremo ep. 37.)

Csodálkozunk-e, hogy ily magasztalás után az első századok keresztényeinek életét a szentírás szelleme lengte át? Gyakran forgatták annak kedves lapjait; örömlükben, bánatukban kedves barátjukhoz tértek vissza s ajkuk annak szavait rebegte. Munka közben felcsendült ajkukon a zoltárcs éneke; hálaíjukat, szeretetüket a szép Alleluia zoltárokkal zengték el az Urnak. Szent Ágoston szerette is-

mételgetni ezt a szép mondást: „Cantare amantis est“, énekelni az szokott, kinek szívét szeretet töli el. Ők nagyon szerették Istent, tehát zsolnárokat, szentírási énekeket zengtek imádására. Mint értékes kincset őrizték sokszor nagy áldozatok árán szerzett szentírási-példányukat s az évszázados éldözések idején sok vértanu inkább ontotta vérért, de a szent könyveket megszenteltségletlenítésre ki nem adta a pogányoknak.

Napi lelki táplálékuk volt a szentírási olvasása s hő vágyuk, hogy annak értelmét felfoghassák, mind jobban és jobban bele vigyék gyakorlati életükbe a szentírásban foglalt arany-szabályokat. Szépen fejezi ki az első keresztények epedő vágyakozását a szentírási megértése után szent Agoston Vallomásaiban (XI. k. 2. f.): „Régi-régi vágyakozásom megérteni törvényedet és elmélkedés közben megvallani reked, mit tudok, mit nem, vagyis: mennyi bennem első megvilágosításod, mennyi az én maradék sötétségem, amíg majd erőd minden fogyatkozást ki nem pusztít belőlem. Most tehát nem is akarom, hogy másvalamiben teljenek szabad óráim, ha mi mara testi, lelki fáradságom kipihenése s azon szolgálatok után, amelyekkel tartozó kötelességem szerint, vagy szivességéből is, szolgálak az embereknek... Nyess le rólam Uram, kívül is, belül is minden vakmerős-ködést, minden hazugságot, — különösen ajkaimról. Írásod legyen az én tiszta gyönyörűségem, — bár ne tévednék benne, bár senkit meg ne tévesztenék vele! Mindennel téged akarlak magasztalni, amit csak találok írásaidban. Hallgatni akarom dicséreted haragságát; tele akarok ivakodni veled, míg végigjártatom elmém törvényed csodáin az őскеzdetől fogva, amikor az eget és földet meg-

teremtetted, egészen mennyországodig, amelyben veled együtt lesz örök uralkodásomb.”

Ha a XX. század emberének fásult, hitközömbös szívét fel akarjuk rázni kálultságából, sok minden más eszköz mellett ajánljuk neki az ösők szentírás szeretetét. Mikor a kenyérről folytatott nehéz harcban megpihen egy kisé, erőt, bátorítást, kitartást az anynyira veszélyeztetett jó mellett, mérítsen az isteni szózatból, mely a szentírásból szól szívéhez. Erős meggyőződés, ha a vasár- és ünnepek délutánjain ismét kinyílnának a családi nagy bibliák, a családi szentély minden örömének és bujának résztvevő tanúi s szabadon csörgedezhetne az örök igazság forrásának vize a szívekbe, az erzesek, az egész társadalom közelebb jutnának Istenhez, jobban megértenék egymást is az emberek. Ha az ifjú és hajadon a szentírási szeretetével és tiszteletével hagyja el a családi fészket, ha az ifúság ennek szeretetével szívében mondana búcsút az iskola megszentelt falainak, az élet viharos küzdelmei és nehéz megpróbáltatásai közepette a sok esz-köz mellett egy hatásos eszközzel több állana rendelkezésére, hogy valóságának szeretetét biztosan őrizze lelkében s hű maradjon azon eszményi gondolkodáshoz, melyet nevelői oly feltétkeny gondallal ápoltak szívében. A család, az ifúság térjen vissza tehát nagy elődeinek példáján a szentírási olvasásához!

Az első századok keresztényei anynyira mentek a szentírási szeretetben és megbecsülésében, hogy szinte meggyőződésükké vált: a szentírási szavaiban ígért isteni erő és kegyelem magukban a szentkönyvekben is megvan; így írhatta szent Krizosztom: a gonosz lélek elkerüli azt a helytet, hol az evangéliumokat őrizzük s hogy a

szent könyvek jelenléte maga is elég-séges, hogy megtörjön lelkünk ellenének hatalma s a hívők vigaszt merítsenek. (De Lazaro serm. 3.) Vajha napjainkban is ilyen hívő tisztelet töltené el a katolikus hívők lelkét a szentírási könyvei iránt s e tisztelet mindig előbbé lenne a mi időkben, mikor ép a magas tudományosság címen akarják megfosztani a szentírási könyveit természetfölötti jellegűtől s a profán irodalom termékeivel egy sorba akarják állítani. (H. Höpfl: Das Buch der Bücher. Freiburg in Bregau, Herdersche Verlagshandlung, 1904.)

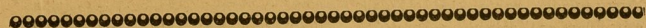
Szent Agoston szerint a szentírási le-vel mennyei hazánkból. Következik-e ebből, hogy mindenki kötelezve van a szentírási olvasására? A protestáns ember, igen; mert hitének egyetlen forrása és zsinórmértéke a szentírási. A katolikus ember ellenben hitét az egyház élő tanításából meríti; hisz az egyház, mint az igazság oszlopa és erőssége, számára a hit tanítója. Azért nyugodtan állíthatjuk, hogy a szentírási olvasása nem mindenkinek kivétel nélkül föltétlen szükséges eszköz az üdvösség elnyerésére. Azért az egyház nem tiltja el híveit a szentírási olvasásától, sőt azt óhajtja és ajánlja. Persze bizonyos föltételeket állít föl, hogy hívei a sokféle kiadás és fordítás között el ne tévedjenek.

Az egyház azt kívánja, hogy egy-

házi jóváhagyással ellátott kiadást olvassunk s ha eredeti nyelven vagy latinul nem olvashatjuk, magyar nyelvű fordításunk az apostoli szentszék jóváhagyásával, szent atyákból vett magyarázatokkal és az egyházmegye püspökének kinyomtatási engedélyével, Imprimaturrell ellátott legyen. Különösen óvakodjunk az angol Bibliatársulat kiadásaitól, melynek protestáns izü fordítása, megcsönkített, kihagyásokkal készült szövege a katolikusok hitét veszélyezteti. A tapasztalat eléggé bizonyítja, hogy a szent szöveg meg nem értése és a rosszakarat mit tehet a szent könyvvel s a tapasztalatlan emberek erkölcsi életét illetőleg mily gyászos következményekkel járhat egyháziilag jóvá nem hagyott protestáns szentírási olvasása.

Ha tehát szeretem egyházamat, szeretem hitemet, szívesen olvasom a mennyei hazánkból nekünk küldött levelet, a szentírást. Ha szeretem lelkem üdvét, csak egyháziilag jóváhagyott szentírást olvasok. (A Kat. Tudósító t. olvasóinak ajánljuk a következő kiadásokat: 1. Az ó és új szövetség szentírási a Vulgata szerint; 2. P. Soós István: Újszövetség szentírási; 3. Goffine Lénárd: Oktató és épületes könyve. Kaphatók a Szent-István-Társulatnál, Budapest, IV., Keckeméti-utca 2, sz., Pécs, Apáca-utca 2.)

Dr. Ujlaki János O. S. B.

Kereszténynek hívna, katolikus a családi nevem — mondta 1500 és néhány évvel azelőtt Patianus spanyol püspök. Antiochiai Ignác pedig arról tanuskodik, hogy a kereszténynek már a II. század első éveiben katolikusoknak nevezték magukat. — Ez a leg-régibb disztitő jelzőnk és egyben az igazság és tévedés ismertető jele. — S hogy elébe vágjunk a félreismerésnek, római katolikusnak nevezzük magunkat, mert ami az élő testben a sziv, az a római pápa minden igaz katolikus számára.

Liturgia. — A nagyheti szertartások.

A nagyhét három utolsó napja, nagycsütörtök, nagypéntek és nagyszombat, liturgiájának felemelően szép és magasztos volta miatt föléje emelkedik az egyházi év minden más napjának. E három napnak mély jelentőségű, meghatározó szertartásait kívánják röviden ismertetni az alábbi sorok.

Nagycsütörtökön ünnepli az anyaszentegyház a legméltóságosabb Oltáriszentség megalapításának emlékezetét. A napnak szertartásaiban gyönyörű harmóniába olvad össze egyrészt a lelki öröm, amely az egyházat a szent évfordulón eltölti, másrészt az Üdvözítő szenvedéseinek kezdete miatt érzett gyászos szomorúság. Minden templomban csak egyetlen egy, még pedig *ünnepi, énekes* misét szabad e napon tartani, csendes misék nincsenek megengedve. A gyászmise fehér színű miseruhában, ünnepiesen kezdődik. A miséz *Glóriát* énekel amikor felzug az orgona, megszólalnak a harangok, csengők, hogy azután mind elnémuljanak a nagyszombati mise Glóriájáig. Innét kezdve komor színezetet ölt az istenítészetelet, a harangokat a kereplők, az oltári csengettyüt kis fakalapácsok váltják fel. A misében három ostyát konzekrálnak, egyet a misézó magához vesz, a másikat elteszi a nagypénteki csonkamise számára, a harmadik a szentsírnál kiteendő szentség-

tartóba van szánva. Mise végén a szentségeket elviszik a főoltárról egy más oltárra vagy a sekrestyébe, majd pedig valamennyi oltárt megfosztják diszeitől a gyász jeléül.

A *székesegyházban* különösen fényes és ünnepies a nagycsütörtök. A szertartás 8 órakor kezdődik. Az érkező püspököt az Ecce sacerdos magasztos hangjai fogadják. Glóriakor az orgona csak pár pillanatra szólal meg, teljes erejével. A nagymise szokott rendben folyik egészen Urfelmutatás utánig. Közvetlenül a *Pater noster* előtt megszakad a mise és rövid, egyszerű szertartás keretében lefolyik a *belegék olajának szentelése*. Ezután a mise rendesen folytatódik. A püspök áldozása után a közös áldozásban részt vesz az egész jelenlevő papság a növendékpapokkal együtt, valamennyien égő gyertyával a kezükben, utánuk pedig a hívők is nagy számban szoktak a szent áldozáshoz járulni. Az áldozás befejezése után történik a *krizmának és a keresztelendők olajának szentelése* ünnepies szertartással, amelyben a püspökön kívül tizenkét teljes mise-ornátá kívül tizenkét teljes mise-ornátá is megvan. A szentelés módja a nagymise rendes módon befejeződik, utána az Oltáriszentséget égő gyertyákkal haladó diszes környezetben az énekkar dicsőítő éneke mellett a püspök a Corpus Christi kápolnába viszi

s itt marad a szentség a nagypénteki csonkamiséig. A körmenet visszatérése után a kórusban vecsernyét végeznek, miközben az oltárokat megfosztják ékességeiktől. A legvégén következik a *lábmosás* szertartása. A püspök és Megváltó példájára tizenkét aggastyán lábára vizet önt és kendővel megtörli. Ezzel a délelőtti szertartások végét érnek, a püspök csendben, ünnepieség nélkül vonul ki kíséretével együtt a templomból. Délután 4 órakor (mint nagyszerdán és nagypénteken is) *gyászvecsernye* van Jeremiás próféta siralmainak éneklésével. A háromszög alakú gyertyartartón 14 sárga gyertya ég, minden szoltár után egyet-egyet ezek közül eloltanak, az utolsó Krisztust jelképező fehér gyertyát a végén, a *Miserere* éneklésekor égve a főoltár alá elrejtik s a zsolozsma végén ismét felteszik helyére, jelezve, hogy Krisztus feltámad, él és világít.

Nagypéntek az egyházi év leggyászosabb napja, a Megváltó keresztaljának emlékünnepe. A nagypénteki egyházi szertartásokban a legmélyebb fájdalom, a legkomorabb gyász jut kifejezésre. Az egyetlen napja az évnék, amelyen misét mondani nem szabad. Csak szertartása van a nagypénteknek, a melyet az előszentelték miséjének, vagy népiesen csonka misének neveznek, de ez nem mise, mert a szertartást végző nem változtatja át benne a kenyecét és bort Krisztus testvé és vérévé, hanem az előző napon, nagycsütörtökön átváltoztatott

egyik szent ostyát veszi magához. A szertartás azzal kezdődik, hogy a szertartást végző pap kíséretével együtt a fájdalom jeléül arca borul az oltár legalsó lépésőjén. Gyertyák nem égnék. Két öszövetéji szentírási rész felolvasása után a passiót éneklük szent János evangéliuma szerint. Ezután a szertartást végző kilenc ünnepies könyörgést mond, majd felemelően szép szertartással a feszületet takaró leplet lebontja, miközben háromszor éneklük, mindenkor emelkedő hangon az „*Ecce lignum Crucis* (Ime a kereszt fája) fenséges szolamát, amire a kar a „*Venite adoremus*“-szal (Jöjjetek, imádjuk) felel mindannyiszor. A lefektetett kereszt adorálásával ér véget a szertartás első része. Ekkor gyújtják meg az oltáron a gyertyákat. A nagycsütörtökön az oltárról elvitt szentséget környezetben, ünnepi énekszóval hozzák a főoltárra. Néhány ima elmondása után a szertartást végző magához vesz a nagycsütörtökön átváltoztatott szent ostyát, kivülről senki más nem áldozhatik e napon. Végezetül ünnepies környezetben viszik el az Oltáriszentséget a már előre elkészített szent sírhoz.

A *székesegyházban* 8 órakor kezdődik a nagypénteki szertartás. A püspök minden ünnepieség nélkül vonul be a templomba, teljes csendben, ének nem fogadja. Az altemplomban levő szentsírnál szentbeszéd fejezi be a szertartást. *Délután 2 óra után* az egész pécsi papság és növendékpapság a püspökkel együtt a többi templomokban

levő szent sirokat látogatja meg. Utána az utolsó gyászvecsernyét tartják meg.

Nagyszombat, husvét vigíliája az egyházi év egyik legszebb, legérdekesebb és legmélyebb jelentőségű szertartású napja. A régi keresztény korban nagyszombat teljesen liturgia nélkül való nap volt, sem misét nem mondtak, sem egyéb szertartást nem végeztek ekkor. Szomorú, bánatos szombat volt ez, az a gyászos emlékeztető nap, amelyet az Üdvözítő a sirban töltött. Azok a felemelő szertartások, amelyek most a nagyszombati délelőttön folynak le, régen a szombat és vasárnap közötti éjjelen tartattak meg, innét van, hogy a mai ősi keletű nagyszombati liturgiában sűrűn történik említés a szent, a boldog éjéről. Idővel, amikor az egyház az éjjeli szertartásokat általában megszüntette, a husvét éjszakának már egészen husvétias jellegű ceremóniáit a szombati üres nap délelőttjére helyezték át. Ezért van az, hogy a nagyszombati liturgia ma már egészen örvendetes, husvétias színezetű, a diadalmas Alleluja hangjai szövik azt át, a feltámadás felett érzett ujjongó öröm jut benne kifejezésre. A nagyszombati szertartás, amelyet minden katedrális és plébánia templom megtartani köteles, a *tüszenteléssel* kezdődik, a templom kivül, szabad ég alatt. A megszentelt tüznél gyújtott gyertyával, a háromszoros, mindig emelkedő „*Lumen Christi*” éneklésével vonul be a celebráns és kísérete a templomba a fő-

oltárhoz. Következik a nagy *husvét gyertya* ünnepes megáldása az öt tömjénszem beillesztésével. A celebráns, vagy ha segédlete van, a diakónus fehér színű ruhát öltvén az egyházi dallamok legszebbjét és legmegindítóbbját, az ősrégi klasszikus „*Praeconium paschale*”-t éneklí a gyertya megáldása alatt. Ezután fizenkét öszövétségi proféciát olvasnak fel, a minék végeztével a keresztük ünnepies megáldása történik. E szertartás befejezése után a Mindenszentek litániájának éneklése közben a celebráns kíséretével a főoltárhoz vonul, ahol a lépcsőn arera borulva maradnak a litánia éneklés nagy része alatt. A litánia után kezdődik az egyetlen ünnepies *nagymise* fehér színben. *Glória* éneklésekor megszólnak a harangok, felhangzik az orgonaszó s ettől fogva örömmel teli a szertartás végig. Zárualéla hármias *Alleluját* énekel a misézó, amit a kórus megismétel. Aldozás után a misébe befoglalt rövid, ünnepies *vecsernyét* végeznek Szűz Mária dicsőítő szózatának, a „*Magnificat*”-nak éneklésével. A husvét örömet hirdető „*Itte missa est, alleluja, alleluja*” hangjai zárják be a misét. Délután a *feltámadás* fenéséges ünnepségét tartják meg, a melyet az Oltárszentséggel adott áldás rekeszt be.

A *székesegyházban* nagyszombaton a délelőtti szertartás 8 óraker, a feltámadási ünnepség délután 6 óraker kezdődik.

dr.—1.

Az egyház életéből.

Rovatvezető: Loschert Kázmér.

Egy tiroli bencés füzete IV. Károly és II. Ottó királyokról.

Még mélyen él szívünkben a fájdalom és a szegény. Lelkünk még nem szakadt el a funchali ravattól és a madeirai hegyek rozant kis nyári villájától, hol szegénységben szenved Nagymagyarország fölken királyának családja. S amikor most gyászoló emlékezetünkben végigkísérjük apostoli királyunkat uralkodásának meredek kávériáján, fülünkbe visszhangzik 1918-ból kalózelkü bitangoknak gyáva rágalma, amely a konfesszor király szíven talán a leglátóbb sebet ütötte, mert megmarta egyéni becsületét, család életének tisztaságát. Pár nappal halála előtt ismertünk meg egy kis füzetecskét, mely eleven apológia az emberi hitványság legnemtelenebb vádjával szemben. *P. Carnot* Mór, tiroli bencés írta. Ebből a kis füzetből a következő részleteket akarjuk csak kiszakítani: „1920 szeptemberében történt. Károly királyt kísértem Disentisből Pranginsba. Mikor a vasuti kocsi ablakából Zürichet megpillantottuk, a király hirtelen hozzám fordult: „Páter Maurus, Ön ismer engem keresztül-kasul, mondja meg őszintén, hogyan lehet engem annyira megrágalmazni?” „Rágalmazni könnyű, — feleltem — ha az ember gyűlöl valakit; és ha nincs egy szikra becsülete az illetőnek, akkor úgy rágalmaz, a hogy csak jól esik neki.” „De hogy lehet a rágalmakat elhin-

ni, — szolt fájdalomosan a király — még Tirolban is? Hogy én korhely vagyok? Pedig Ön tudja, hogy alig iszom valamit. Hogy én beestelen férj vagyok? Pedig Ön ismeri az én családi életemet; Ön tud itélni!” Igen, én tudtam itélni. Eszembe jutott egy jelenet, melyet Páter Innerkoffer beszélt el nekem. Mikor ő Disentisbe utazott, a kocsiban hengeve beszélt egy kalauz, hogy ő látta Károly királyt részegen egy rossz nő társaságában. P. Innerkoffer erre elővette névjegvét és így szolt: „Itt van kártyám, jelentsen fel becsület-sértésért, mert én most a szemébe mondom, hogy maga egy egészen közönséges, hitvány rágalmazó.” A sarokbaszorított kalauz ekkor bevallotta, hogy a királyt nejével látta egy pohár sör mellett ülni. Mikor tavaly Disentisben erős influenza ághoz szegezte a királyt, P. Carnot többször volt nála s a király éjjeli szekrényén mindig ott látta a haldoklók keresztjét és felesége arcképét ezzel az aláírással: „Deine Zita”. „Mindenki legyen rajta, — írja az idézett bencés — hogy életében és halálában oly nyugodtan nézhessen Üdvözítőjére és házastársára, mint Károly király.” — Ottó királyról is megható dolgot mond el P. Carnot. „Esti ima után a kis Ottó titkon odament fiókjához, kivett belőle valamit és kezembe csuszattta e szavakkal: „P. Maurus, vigye a szegény tiroliaknak ezt. Nem sok, de minden, amim van.” —

Ugyancsak P. Carnot jegyzi fel azt is, hogy Ottó király és testvérekéi reggeli és esti imájukhoz mindig hozzáfűznek egy Miatyánkot a háboruban elesettekért.

A magyar főiskolai ifjúság XI. Pius pápa előtt. Antai István dr. és Zakariás Árpád dr., mint a magyar egyetemi ifjúság képviselői, a múlt hónap végén kihallgatáson voltak XI. Pius előtt. Megindultan írják le azt a hatást, melyet a pápa egyénisége rájuk gyakorolt. — „Öszentsége — meséli Antal dr. — fejemre tette kezét és kékeszürke szemével úgy nézett rám, mintha lelke mélyére akarna tekinteni. Éreztem, micsoda misztikus erő sugárzik az Egyház fejének lényéből. Ez az erő boldogsággal töltött el, de meg is rendített. Mikor a magyar főiskolai ifjúság szeretetét és ragaszkodását tolmácsoltam előtte, felragyogtak szemei, szelid mosoly suhant át arcán és szeretetteljes hangon így szólt: „Vidd haza az ifjúságnak üdvözetemet és áldásomat. Harminc év előtt én is jártam nálatok, de arra az időre még ma is örömmel gondolok vissza.”

A piaristák háromszázéves jubileuma méltán csatlakozik az elmúlt év két nagy szerzetes-jubileumához. Március 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony napján volt háromszáz éve, hogy XV. Gergely pápa a spanyol származásu *kalazanci* sz. József által alapított rendet elismerte, illetve megerősítette. A „kegyes atyák” rendje — mint ahogy magukat nevezni szeretik — talán sehol sem terjedt el oly gyorsan, mint nálunk. Még II.

József szerzetesüldöző rendelete is megkímélte őket. Nagy érdemük van abban, hogy Felső-magyarország katolikus maradt és hogy a Tiszántul erősen tudott ellenállni a protestantizmusnak. Elsősorban nevelők. — Számos gerinces férfiút neveltek a magyar katolikus társadalomnak. Irodalmunkban Dugonich, Versegly, Révai szereplésével örökre beirták nevüket. Huszonhárom gimnáziumuk közül a trianoni béke tizenháromat elszakított tőlünk. Hazánk megmarblói pedig a „kegyes atyák” legtöbbször elűzték áldásos munkásságuk területéről.

Bazilika a Gethsemani-kertben. A IV. században, mindjárt Nagy Konstantin után, hívő lelkek buzgalma híressé vált templomot emelt azon a helyen, hol az Üdvözítő haláltusájában vért izzadt. Ezt a szentélyt idővel perzsa hordák elpusztították. A XII. század kereszties levágjainak kegyelele új bazilikát emelt a régi helyébe, de mikor a jeruzsálemi királyság megdőlt, a Gethsemani-kertnek ezt az ékes-ségét is rommá tette a muzulmán fanatizmus. Most építik ugyanazon a helyen a harmadik templomot, amely talán már nem lesz többé emberi gonoszság áldozata. A múlt nyár ásatási munkálatai pompázó mozaikokat és egyéb megbecsülhetetlen történeti és művészi értékű kincseket hoztak napvilágra. Megtalálták a keresztiesek templomának alapjait, melyeket felhasználták az új épületnél is. Az építési munkája serényen folyik. Néhány éven belül elkészül a keresztény művészetnek új kegyeleles emléke.

Pécsi katolikus élet.

Akadémikus urak kongregációja. 1921. nov. 21. tartotta meg alakuló gyűlését, melyen 15 uriember irta alá a formális megalakulást kimondó határozatot. Azóta a tagok száma negyvenre (40) emelkedett. Havonként kétszer tart gyűlést, felváltva elmélkedést egy hiterkölsi témáról s vitázó előadást egy a hittel s erkölccsel összefüggő társadalmi kérdéstről, mely utóbbin vándorok is részt vehetnek. **Prézese: P. Kipper Károly S. J.**

Az urileányok kongregációja már 1920. január havában alakult meg 12 taggal. Azóta a tagok létszáma 76-ra emelkedett, kiknek egy része már férjhez ment vagy állásban működik, úgy hogy a kongregáció rendes gyűlésein s működésében csak mintegy 35 vehetnek részt. Hetenként tartja felváltva rendes gyűléseit a szakosztály összejövetelekkel. Több szakosztálva működik s ápolja a kongregációs szellemet: eucharisztikus, az énekszakosztály, mely a belvárosi templomban látja el az éneket vasár- és ünnepnapokon a 1/2 12 óras szt. misén s az apologetika, mely aktuális hit- és erkölcsbe vágó társadalmi kérdések megbeszélésével mélyíti a tagok ismereteit. A kongregáció egy bazárvallalatot is vezet, melynek megbeszélkedő tőkéje hivatva lesz idővel a charitatív szakosztályt életre hívni s a jótékonyaságot szélesebb körökkel éreztetni. **Prézese: P. Kipper Károly S. J.**

A pécsi Szent Vincé egyelet sulyos csapás érte, hosszu évenek át elnöke, buzgó tagja *Thold József*, ny. MÁV. főellenőr, március hó 29-én hosszas betegség után elhunyt. Amíg csak erői engedték, egyike volt a Sz. Vince egyelet legbuzgóbb tagjainak, de az utóbbi időben előrehaladott betegsége ágyhoz kötötte s így kénytelen volt a kedves munkakörétől is megválni. Lelkiüdvéért a Sz. Vince Egyelet a Corpus Christi kápolnában sz. misét mondatott, hogy ily módon is lerója halálját volt elnöke iránt. A multkori számunkban jelzett egyesülés megtörtént s minden hétfőn d. u. 5 óraker van az együttes konferenciai gyűlés a szeminárium második emeletén levő előadó teremben (főljáráttól jobbra az első ajtó). Működő tagokul való ajánlközást hálás köszönettel vesz a vezetőség. Az elmúlt negyedévben (jan.—márc.) a következő adományok folytak be a pécsi Sz. Vince egyelet pénztárába: dr. *Mosonyi Dénes* püsp. helynök 5000 kor., *Pius int. növénydekeinek* gyűjtése 735.20 K., *Pécsi Takarékpénztár* 1000 K., *Urinók kongr.* koszoru megváltás címén 500 K., a *Szociális Missziótársulat* nyomorakóiya 5000 K., *Pécsyegyházmegei Takarékpénztár* 1000 K. Kisebb adományokból összesen 790.70 korona.

Adománya a belvárosi templom javára. A pécs-belvárosi templom zárt gyóntatószékéhez szükséges összes famennyiséget

a plebánia rendelkezésére bocsájtotta a pécsi Griffaton-család, ily módon akarván megőrkíteni a háboruban hősi halált halt két fiuknak emlékét. — Ugyancsak dr. Visy Ime 200 koronát adományozott a belv. templomnak.

A vetések megáldása Sz. Márk evangelista napján. Az idén a kömenet ápr. 25-én reggel 8 órakor indul a székesegyházból a sz. ferencrendiek templomába, hol a könyörgő imádások után énekes sz. mise lesz, melynek végeztével a körmenet a székesegyházba tér vissza.

Májusi áldások a belvárosi templomban. A régi hagyományokhoz híven a májusi áldások a bold. szűz tiszteletére egész május hónapban 1/2 órák lesznek a belv. templomban. Az első áldás április 30-án, vasárnap este 1/2 órák lesz. Szombaton, valamint vásár- és ünnepnapokon az áldást sz. beszéd előzi meg.

Népmissió Pécssett. Már majdnem 10 esztendeje, hogy utóljára missiót tartottak városunkban. Már 1920-ban tervbe volt véve a missiók megtartása, de a megszállás miatt beállott közlekedési nehézségek lehetetlenné tették. Amint értesülünk, a népmissió az idei év adventjére van tervezve s amely egyszerre lenne megtartva mind a négy plebánia-templomban. Legnagyobb valószínűség szerint a *dominikánus, ferencrendiek, jezsuiták és kármelita atyák* fogják az egyes templomokban vezetni a missiókat.

A gyűdi bucsujárás. A tavaly oly impozáns módon sikerült

együttessel gyűdi zarándoklat az idén is hasonló módon lesz megtartva. Tekintettel arra, hogy Szarlósboldogasszony napja az idén vasárnapra esik, a körmenet így jul. 1-én, szombaton reggel 7 órakor indul. Részletes programot májusi számunkban hozunk.

Leányalkalmazottak Mária-kongregációja. Kongregációnk 1918. dec. 8-án alakult meg. Gyűléseit kéthetenként tartja vasárnap d. u. 3 órakor a Notre Dame zárdában. Tagjai lehetnek: varrólányok, háziánycok, üzleti alkalmazottak és hivatali alkalmazottak. A rendes tagok száma 38, a jelöltéké 5. Tisztviselői kara: **Prézes: Pércsics Vince S. J.** főgimn. tanár; **prefekta: Cseke Irma;** **asszistensek: Laukóthka Mária és Benczenleitenér Jolán;** **titkár: Czizler Anna;** **tanácsosok: Balaskó Róza, Léja Ilona, Korvicska Mária, Ruder Mária;** **jelöltek mestere: Kovács Ilona.**

Kongregációnk a fősulyt a belső lelki élet fejlesztésére fordítja. Külső szereplésük köre az „Arany János kör” és a keresztény szocialisták egylete. Eddig minden évben igen jól sikerült külön bucsujárást rendeztünk Mária-Gyüdre. A nyári hónapokban havi közös áldozásainkat a havi-hegyi kápolnában tartjuk.

Nagy szomorúság érte a napokban kongregációnkat, mert kongregációnk alapító-oszlopos tagja, példás kongregánista **Madi Pannus,** férjezett Pozsegovics Károlyné Isten akaratában megnyugodva jobblétre szenderült.

Szerkesztői üzenetek

P. F. H. Gyüd. Hálásan köszönjük a küldeményt. Sajnos a második cikk közlése lapunk kis terjedelme következtében nem volt lehetséges. Lapunk egyébként mindenkor készségesen áll rendelkezésére. — **H. M. Pécs.** Kívánságát sajnálatunkra nem elégíthetjük ki. „Liturgia”

című rovatunk vezetője továbbra is álnéven óhajt működni. — **Dr. U. I. Pannonhalma.** Örülünk, hogy ígérete végre valóra vált. A beígért folytatást mielőbb várjuk. — **Dr. L. K. Mohács.** A jövő számunktól kezdve rendszeresíteni fogjuk az apologetikai rovatot is, s így kívánságának is eleget tehetünk.

Amerikában a katolikusokra egy hatodik egyházi parancs is kötelező: fizessd egyházközösségi adódat. — En is szeretnék hűveimnek ilyen hatodik parancsolatot kihirdetni: jó katolikus újságot olvasd! és ezt támogasd.

Gfölnner linzi püspök, 1920. május 4.

A katolikus kultúra az antik kultúra bevezése, a középkor dicsősége, a jövő reménysége.

Jacobi Lajos

szaklátszerész
speciális optikai
raktára és műhelye.

GELTCH ÉS GRAEF **SZEMÜVEGEK**

drogéria Király utca.

KRAUSZE IGNÁC

Pécs Széchenyi-tér 17. szám.

Állandóan nagy raktár mindenféle vászon-,
asztal-, ágy-, női- és férfi fehérneműekben.

Telefon 84. sz.

Oertel Temetkezési Vállalat

legszilidabb alapon vállal mindennemű temetések rendezését.
Pécs, Sörház-u. 14. Telefon 580 sz.

Illatszerek, kötszerek, háztartási és gazdasági cikkek, benzin, padlóolaj stb. stb.

KORAL krém és KORAL szappan egyedüli lerakata

Werle Testvérek

Pécs, Király-utca 42. szám.
Telefon 2—16.

Mindennemű fűszerárú a leg-
okosabb napi árban kapható

Köves Gusztáv

fűszer és csemege kereskedő-
nél Pécs, Széchenyi-tér 14. sz.
Telefon 42.

HÁROM IGAZ SZÓ:
LAULY ÓRA JÓ.

Órák, ékszerek és szemüvegek csakis jó
minőségben kaphatók és azoknak meg-
javítására a legmegbízhatóbb orvos

LAULY JÓZSEF

okleveles órás
:: PÉCS ::
Irgalmasok-utca 14.
I. emelet.

Legjobb fényképek és nagyítások
Zách János műtermében készülnek.
Széchenyi-tér 17. II. em.

TAIZS JÓZSEF

könyvnyomdája és papirkereskedése
PÉCS, MÁRIA-UTCA 1. SZ.

Könyvnyomdai és könyvkötészeti
munkákat vállal. — Raktáron
tart különféle író- és rajzsze-
ket. — Elemi iskolai értesítők
továbbá heti előjegyzési naptárak
az 1922. évre kaphatók

Klement Gyula

festő és mázoló.

Pécs, Kálvária.

Schmidt József

sziiggyártó, nyerges és
bőröndös üzlete

Pécs, Irgalmasok-utca 16. szám.

Kész lószerszámok állandóan raktáron. Javítások azonnal eszközöltetnek.

Fleischer és Buday,
papi és uridivat szabók Pécs, Zrínyi-u. 4. sz.

Készítenek reverendát, címádát, papi és divatöltő-
nyöket, templomi ornátusokat szolid kivitelben, a leg-
jutányosabb árakon. Saját szövetraktár valódi angol,
cseh és német gyártmányokból. Alapított 1870-ben

Elsőrendű jóminőségű bőrkeztyük

ugyszintén mindenféle orvosi
kötszerek, sérvkötők stb. nagy
választékban kaphatók és mérték
utáni rendelések is elfogadtnak

Alapítva :
1861-ben.

Alapítva :
1861 ben.

Hamerli J. keztyűgyár

(cégtulajdonos Hamerli Károly)

Pécs, Király-utca 5. szám. Pannonia szálloda.

MADARÁSZ JÓZSEF

egyenruha és polgári szabó PÉCS, FERENCIEK-UTCA 7.
TELEFON 5—07.

Saját szövetraktár valódi angol és cseh árukban. Elismert
elsőrangú munka és legszilidabb kiszolgálás. 0—0

„LILIAM-ANGOL CRÉME”
„BRABANT” arcseréme

a legjobb szépítő szerek. Kaphatók: **Geltch és Graef**
drogériájában, Pécs, Király-utca 4. szám.

Wranitsch Gizella

temetkezési intézete

Ferenciek-utca 37. Pécs. Telefonszám 4-92.

WEINDORFER LÁSZLÓ

*műszaki és electro technikai vállalat Pécs. Elvállal:
mindennemű villamos motor szerelést és javítást
u.m. mindennemű mechanikai és műszerész munkát.
Szerelési anyagok raktáron.*

RÓMAI RÓBERT fűszerkereskedő

Pécs, Irgalmasok-utca 1. szám.
Sajtok, friss tea vaj, kocka és kristálycukor
és mindennemű fűszer állandóan raktáron.

Kőtszer, gummi áru, pipere kozmetikai és fogápolási cikkek a legszolidabb áron kaphatók

ÉDEN ARCCRÉM

főraktára Éden parfümerie Király-utca színház
mellett. Cégtulajdonos EDENHOFFER Gyula.

Angster József és Fia
orgona és harmoniumgyár
Pécs.

Uj orgonák. — Harmoniumok.
Póthomlokspikok.
Javitások, — Hangolások
elsőrangú kivitelben.

Ganter Ferenc
egyenruha és polgári szabó.

Készít mindennemű egyenruhát
vasutasok, tűzoltók, erdészek, bányászok, kocsisok és szolgák
részére a legszebb kivitelben.
— Polgári öltönyöket a legdivat-
sabbban elkészítve. — Egyenruházati
sapkák állandóan raktáron.

Alapított 1882. — Telefon 1-79.

Pécsi Nemzeti Áruforgalmi és Terményértékesítő R. T. Pécs, Irgalmas-u. 1.
Legelőnyösebben **beszerezhető** vagy **értékesíthető**
Mindennemű **kereskedelmi cikk**, továbbá **gabona**,
liszt, magvak, **bor**, **méz**, zsir és szalonna, valamint
széna, szalma és erőtakarmány.
Bizományi eladásnál magas **előleget** nyújt.
Szövetkezetek, egyletek és társaságok megbízásait
máltányos feltételek mellett vállalja.
Telefon: 10—05.

Tóth Ferenc

műasztalos.

Pécs, Zöldfa-utca 12. szám.
Telefon 124.

Kertész Ferenc

kalapgyártó üzem Pécs, Király-utca 42. Telefon 965. Nagy választék a legújabb kül- és belföldi divatkalapokban, uri és női kalapátalakítások elfogadhatnak. Szolid kiszolgálás.

„Zóra” LILÍOM TEJCRÉM LILÍOM TEJPOMÁDÉ a legjobb arcpótló.

„Zóra” Liliomtej szappán békebeli minőség egyedüli mely az arcnak nem ártalmas.

„Duro” tinta tableta minden színben, egy tableta 4 K., mely 1 deci tinta készítenő.

„Phenolal” labizzadást három nap alatt elmulasztja.

„AHA” viszketeg és sömör ellen a legbiztosabb szer.

„Koral” baromfi és sertésveszt elkerülendő, az ivóvízükben állandóan KORALLT adjunk.

„REMÉNY” patika
Pécs, Majláth-tér.

FENNÁLL 1862 óta.

„CONCORDIA”

első pécsi temetkezési vállalat
Pécs, Jókai-tér 11. szám.

Elvállalja temetések rendezését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Előzékeny, pontos kiszolgálás. Állandó nagy raktár temetkezési cikkekben. Fiókküzet: Siklós, Gécsi-u. 28. Telefon 424.

Tavaszi ujdonság! Ha Tavaszi ujdonság!

jól, előnyösen és olcsón akar ruházkodni, úgy ne mulassza el

PÁLL ÖDÖN

Széchenyi-tér 18. — Széchenyi-tér Király-u. sarok

szövet és confectió nagy raktárát megtekinteni!

ANGOL
HOLLAND
MAGYAR
CSEH

gyártmányu gyapju szövetek!

COVERCOT
KOTSCHMEN
BERBERI
GABARDIN

nagy választékban!

Férfi-, fiu-, gyermek öltönyök
Divat mellények
Csikos nadrágok
Valódi angol impr. esőköpenyek
Fregoli kabátok!

Tiszta gyapju szövetek 140 cm. széles 650 Kor.-tól fölfelé! Elsőrendű saját szabóműhely mérték szerinti rendelésekre, ahol a legkényesebb igényeket kielégítő munkák vállaltatnak.

Felölös szerkesztő Dr. KELEMEN ANDOR pécs-belv. plebános.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plebánia. Telefon 9-93.

Nyomatott a Dunántul Könyvkiadó és Nyomda R. T. nyomdájában Pécsen.

II. évf.

1922. április.

3. sz.

PÉCSI KATOLIKUS TUDÓSÍTÓ

Megjelenik havonta.

Előfizetési ár éggévre 40 kor. Egyes szám ára 4 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Belvárosi plebánia. Telefon: 993.

TARTALOM: A magyarok husvétii vigasztalása. P. Feysz A. Hagolin. — Irányelvek az autonómiai hitközség megszervezésénél. Dr. Késmárky István. — A szentírás olvasásáról. Dr. Ujlaki János O. S. B. — Liturgia. A nagyheti szertartások. dr.—l. — Az egyház életéből. — Pécsi katolikus élet. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

A magyarok husvétii vigasztalása.

Egy szó, egy hang röppen át ma a légen napkelettől napnyugtáig, északtól délég és mint a nyugvó tengerek fölött a sirály röpül át, szerte az egész világon. E szó: „Resurrexit!” „Feltámadt!” E szóra a menny kinyílik és mosolyog, a föld reszked örömeben, az Egyház pedig letörli nagypénteki könnyeit.

„Resurrexit!” „Föltámadt!” „Nincs itt!”

Ma Husvét van! Jézus Krisztus dicső föltámadásának nagy napja! Husvét, az Egyház büszke és diadalmos örömnépe. Amennyire meg volt alázza nagypénteken, annyira lett ma fölmagasztalva, úgy hogy méltán kiálthat fel a zsoltárossal: „Ez a nap, melyet az Ur szerzett nekünk: örvendjünk és vigadjunk azon!” Azért mondja nazzianzi sz. Gergely is: „Szent és legjelesebb ünnepe az Egyháznak: Husvét; minden ünnepek királynője!”

Husvét! oly szó, mely már közel 2 ezer éve hangzik a régi Egiptom határainál a homoksvatagok téerein, Jordán partján, Róma és Jeruzsálem utcáin, a vad amerikaiak és afrikaiak kunyhóiban, Khina és Azsia országaiban, mindenütt az egész világon: